

**ZÂMBETE ȘI LACRIMI ASCUNSE DE
ZIDURILE COMUNISMULUI**

Profesor coordonator:

Rados Maria

Președinte:

Călin Cristian

Vicepreședinte:

Negruțu Cristina

Redactor șef:

Vițel Silviu

Grafică:

Andrici Cezar

Oarză Angela

Fotografii:

Călin Cristian

Lupu Gheorghe

Liceul Teoretic de Informatică

„Gr. Moisil”, Iași

<http://liis.ro/~istorie/>

Ediția Februarie 2014

Cu drag, de la copiii "generației în blugi"

Această ediție a revistei Cercului de Istorie "Privire în trecut" apare ca un răspuns la provocarea lansată de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Fundația Konrad Adenauer, în cadrul concursului de creație „Un altfel de muzeu în școala ta”.

În *Zâmbete și lacrimi ascunse de zidurile comunismului*, am încercat împreună să redăm ceea ce a ajuns la noi de-a lungul anilor despre perioada comunistă. Abordând o paletă largă de subiecte care vizează viața cotidiană, regimul politic, economia și industria, intenția noastră a fost să recreăm, pe cât posibil, atmosfera "Epocii de aur".

CUPRINS

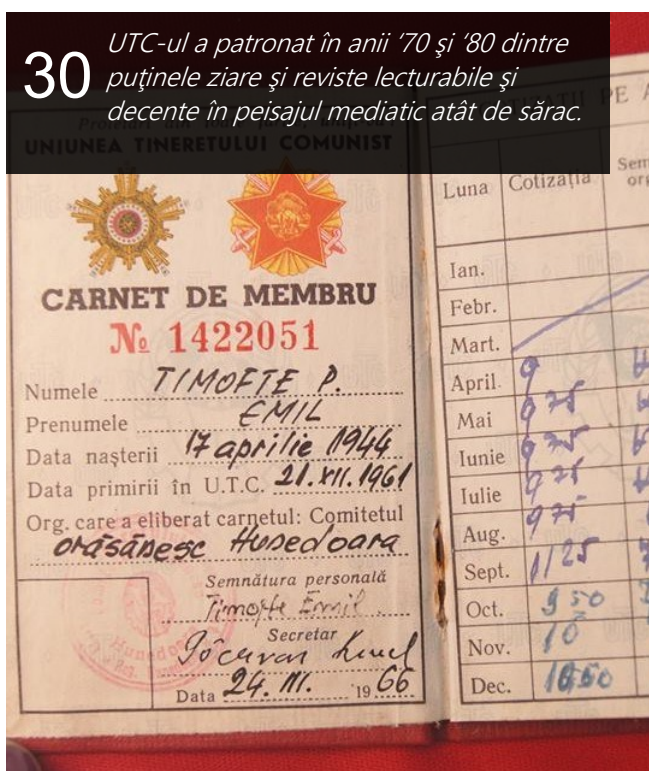
- 6 Comunismul - perspective și subiectivitate
- 10 Liceul de Informatică - "sub comunism" pentru două zile
- 12 Forme de rezistență anticomunistă
- 14 Cultul personalității în România comunistă
- 18 Politica demografică a regimului comunist
- 22 Dominația ideologică și represiunea politică
- 26 Colectivizarea – sub perspectiva Comunistă
- 28 Învățământul în perioada regimului comunist
- 30 Forme de organizare a tineretului în comunism: UTC-ul
- 32 Partidul Comunist Român în perioada interbelică
- 34 Politica externă a României în perioada lui Gheorghe Gheorghiu-Dej
- 38 Șoimii patriei și pionierii
- 39 Cenaclul Flacăra – refugiu și delir
- 40 Bibliografie

28 *Ca parte integrală a educației comuniste, educația intelectuală nu este un scop în sine.*

14 *În anii 1980 se publicau volume anuale ale intelectualilor români care cuprindeau proză, poezie și cântece de omagiu.*

30 *UTC-ul a patronat în anii '70 și '80 dintre puținele ziare și reviste lecturabile și decente în peisajul mediatic atât de sărac.*

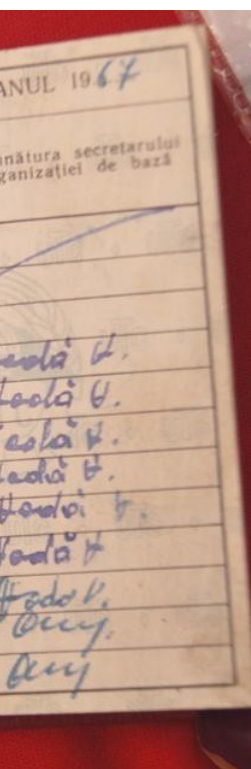
10

Mica mare poveste a început joi, când am făcut rost de sală și am fost uimiți și noi de cât de mult obiecte am reușit să adunăm.

22

Acțiunile lor se aflau în toate ariile publice, fiind de temut atât prezența lor în jurul tău la locul de muncă cât și în propria locuință.

Comunismul - perspective și subiectivitate

Cu ce drept putem noi să vorbim despre comunism? Ce știm noi de fapt despre acea perioadă, dat fiind faptul că nu am fost implicați, că nu am trăit și văzut nimic din ce s-a întâmplat atunci? Răspunsurile la aceste întrebări nu ne aparțin nici ele. E adevărat, nu am fost acolo atunci. N-o să fim acolo niciodată, iar cât o să înțelegem despre România comunistă o să fie mereu limitat și influențat de perspectiva celor care ne povestesc.

Ce-i drept, știm totuși câte ceva cu toții. Bunicii, părinții, pensionarii din

parc, vecinii de scară, toți sunt manifestările vii ale comunismului, în conștiința lor se află înrădăcinate amintiri și porniri dobândite atunci. Personal, mi s-a părut că mărturiile lor intră în două categorii, una la fel de legitimată ca cealaltă, privind prin prisma experienței lor.

În prima categorie intră cei care spun că era mai bine pe atunci, că revoluția a fost cea mai mare prostie și că regimul comunist funcționa, că toți erau utili și fericiți și că lucrurile mergeau mai bine. Și probabil au

dreptate. Au dreptate în sensul că, pentru ei, chiar așa a fost. Erau tineri pe atunci, să se integreze mersului lucrurilor era singura lor opțiune, iar viitorul și prezentul lor era construit pe schița socialistă. Toată lumea avea locuri de muncă, toată lumea avea locuință, toată lumea servea la ceva și funcționa ca o celulă a organismului unitar. Asta se voia de la ei și asta puteau ei să ofere. Probabil acum ei sunt îndreptățiți să fie de neconvins în legătură cu aspectele negative ale acelei vremi. În categoria asta intră în mare parte batrânii, prin ale căror

Blocuri Comuniste Cotidian

testimoniile mi-au dat de înțeles că ei nu au reușit să vadă nimic bun în schimbarea din '89.

În a doua categorie intră mărturiile celor care au fost parte a schimbării. A celor revoltați, a persoanelor care au simțit că nu e bine, că se poate și altfel, că lucrurile nu funcționează de fapt și că toată prosperitatea și simțul utilității caracteristice vremurilor era doar o mare iluzie. Ilustrativă este povestea unei cunoștințe, care spune că, în acele zile, furtul era o necesitate. Furai de la locul de muncă ca să trăiești. Dacă lucreai la fabrica de ulei, furai ulei și făceai troc cu un alt cetățean care fura de la măcelărie. Sau la fabrica de zahăr, de unde produsele plecau pentru a fi schimbate pe făină. Nimeni nu o făcea atunci pentru a aduna bani, pentru că nu banii erau problema. Problema era că nu aveai pe ce să îi dai, alimentele îți veneau doar după o normă strictă,

magazinele erau goale sau nu vindeau ce și cât îți era necesar ție, așa că îți rămâneau puține opțiuni pentru a-i asigura familiei tale subzistența.

Anii mulți au scris deprinderile acestea în fondul nostru psihic. Acum, se fură din obisnuință, "ca să fie acolo". Perioada lungă de limitări și necesitatea de "a te descurca" au făcut din noi ceea ce suntem astăzi, persoane relativ egoiste, cu porniri avare, cu o nevoie moștenită de a compensa prin opulență sărăcia parvenită genetic. Și nu e singurul aspect. Informatorii, poliția politică, frica permanentă de a fi ascultat și dat în gât au generat bârfa asta compulsivă de acum, șușotitul pe care înca îl facem pe ascuns, deși acum nu mai ascultă nimeni pe nimeni. Ceea ce e clar în direcția asta e faptul că, datorită comunismului, am fost ruși de Occident pentru aproape

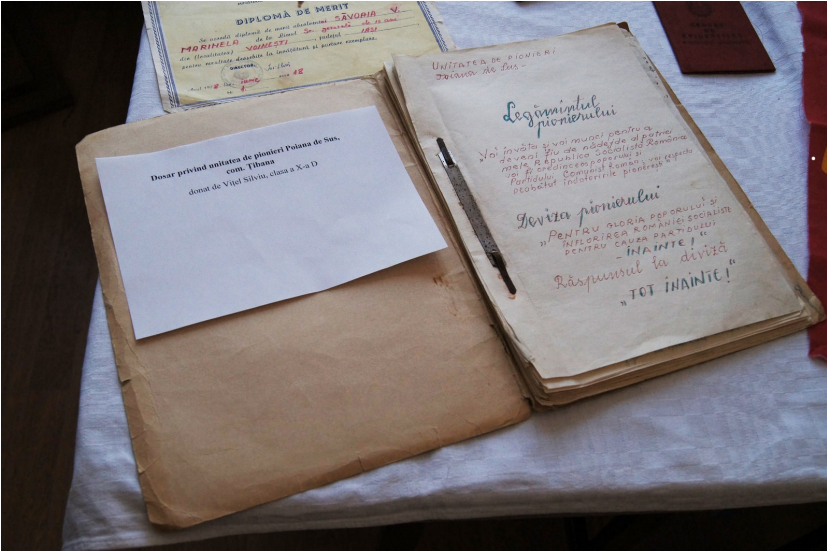
jumătate de secol. Ori asta e enorm. E un decalaj care, pentru a fi recuperat, a avut nevoie de o cu totul altă tipologie de oameni la conducere și de o schimbare radicală de mentalitate în rândul populației. Dar asta nu s-a întâmplat, din păcate. Într-adevăr, încercăm, ne zbatem, ne dăm duhul ca să ne ridicăm din starea asta, doar că nu avem de ce, nu găsim motivație să încercăm să schimbăm ceva în bine și să investim în comunitate. Avem repulsie de ideea asta de apartenență, iar progresul ni se pare ceva deplasat. Am ramas cu un zambet ironic pe buze și cu o anumită reluctanță față de oricine vine cu oferte prea bune. Asta a făcut, până la urmă, comunismul din noi. Un popor de refractari.

REALIZAT DE **Negruțu Cristina**

LICEUL DE INFORMATICĂ

“SUB COMUNISM” PENTRU DOUĂ ZILE

Expoziția "Muzeul comunismului", organizată în perioada 13-14 martie 2014 în liceul nostru a venit ca răspuns la provocarea lansată de Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în parteneriat cu Ministerul Educației Naționale și Fundația Konrad Adenauer, în cadrul concursului de creație „Un altfel de muzeu în școala ta”.

Echipa de proiect, formată din Ștefana Maria Filip, Alexandra Croitoru, Silviu Vițel și Gabriel Hartobanu, prin coordonarea d-nei profesor Maria Rados și a Cercului de Istorie "Privire în trecut", pus în practică un proiect singular în felul sau în școală noastră, care s-a bucurat de un feed-back foarte frumos, atât din partea vizitatorilor expoziției, cât și a organizatorilor, ca experiență.

Fără nici cea mai mică intenție de a aduce elemente cliseice în discuție, pot spune cu mâna pe inimă că expoziția "Muzeul comunismului" a fost, fără îndoială, o activitate deosebită. Presărat cu mici obstacole

pe care, slavă Domnului, le-am gestionat cu măiestrie, drumul până la momentul de final, când priveam cu toții la ce am reușit să strângem și să aranjăm, oboseți și încântați, a fost o aventură, în sensul pozitiv și plin de mulțumire al cuvântului.

Mica mare poveste a început joi, când am făcut rost de sală și am fost uimiți și noi de cât de mult obiecte am reușit să adunăm. Țin să precizez că la donații a contribuit toată școala, obiectele aduse de elevi fiind cu atât mai valoroase cu cât acestea aveau și încărcătură afectivă.

Exponatele au fost separate în cinci secțiuni: cotidian, mediu școlar, fotografii de epocă, literatură și publicații, acte, distincții și monezi. Secțiunea cu obiecte din cotidian

cuprindea aparatură electronică sau fotografică veche, uniforme, tablouri, precum și faimosul pește de sticlă de pus pe televizor. În secțiunea cu cărți și reviste figurau almanahuri, reviste, manuale, literatură – în mare majoritate acestea erau afectat serios de aparatul propagandistic. Secțiunea cu obiecte școlare avea, în primul rând, o multitudine de referiri la activitatea de pionier. De asemenea, apar carnete de elev, numere matricole, șnururi și o multe diplome. Partea cu acte și monezi s-a bucurat de o mare popularitate, elementul de

top fiind un dosar al securității, care a fost studiat cu interes de toți adulții care s-au plimbat pe acolo și care știau cu adevărat ce înseamnă așa ceva. Fotografii de epocă arătau faimoasele cadre cu clase întregi de elevi, aranjați frumos la uniformă, după înălțime, cu fetițe cu cozi laterale și băieți tunși scurt și cu cămășuțe cu gulere țepene. Apăreau și poze din armată, trimise acasă de

cei înmatriculați în stagiul militar obligatoriu la acea vreme.

Multă încântare au generat și monezile și bancnotele. O doamnă profesor care le-a văzut a exclamat cu emoție, în cel mai drăgălaș mod posibil : "A, 10 lei! Cu bancnotă asta intrai la discotecă, îți luai o cafea și-ți mai rămânea și de un covrig ". Asta, cred eu, a fost cea mai frumoasă

parte din toată activitatea în sine. Privirile de pe fețele celor care au trăit acele vremuri. Noi n-am reușit să empatizăm cu expoziția decât în momentul în care am început să auzim povești din cele mai ghiduse din tinerețe, relatări despre pierderea numărului matricol sau a filtrului la uniformele la intrarea în școli. Felul în care povesteau cu ardoare oamenii care erau de vârstă noastră la acele timpuri, în ale căror priviri s-a luminat ceva la vederea obiectelor, ne-a făcut să ne dăm seama că am făcut un lucru minunat prin această expoziție.

Cel mai ilustrativ moment în acest sens a fost finalul, când pur și simplu nimeni nu voia să strângă nimic. Reacțiile tuturor au fost neprețuite și am avut o reală satisfacție atunci când am văzut că am reușit din nou să facem ceva frumos și palpabil prin forțe proprii.

REALIZAT DE **Negruțu Crisina**

Cenaclul Flacăra - 1976, București

Forme de rezistență anticomunistă

Fidel modelului oferit de comunismul sovietic, sistemul concentraționar românesc impunea eliminarea oricărui adversar, fie acesta de ordin politic, social, ideologic sau economic. În ciuda acestui fapt, în 1944, odată cu pătrunderea trupelor sovietice în spațiul românesc, apar primele forțe de rezistență anticomunistă.

Cea mai puternică forță de rezistență a fost cea armată. „Bandiții”, „teroriștii”, „legionarii”, cum erau numiți de către autoritățile comuniste, reprezentau luptători din toate segmentele sociale (militari, legionari, intelectuali, preoți, studenți, țărani, femei și muncitori) adunați în zonele muntoase și puternic împădurite ale

patriei, unde luptau pentru drepturile reprimite de regim.

Deși dispuneau de puțin armament - arme abandonate de armata germană în retragere, arme de vânătoare, arme și muniție capturate de la forțele represive - luptătorii atacau grupurile izolate ale forțelor represive, eliminau activiști de partid din sate sau chiar declanșau revolte regionale. Durata unei astfel de grupări depindea de atitudinea populației locale. Satenii erau cei care le furnizau hrana, adăpost și informații.

Principalele centre de rezistență au fost în *Bucovina*, *Munții Banatului* (colonel Ion Uță), *Maramureș*, *Munții Apuseni* (maior Nicolae Dabija),

Vrancea și Munții Neamțului, deosebit de intensă a fost rezistența în *Munții Făgărașului*, unde acționau grupurile conduse de Ion Gavrilă Ogoranu pe versantul nordic și grupul colonelului Gh. Arsănescu și ale fraților Toma și Petru Arnăuțoiu pe versantul sudic. În vederea dizolvării acestor formațiuni de rezistență, autoritățile comuniste efectuau arestări în masă, recrutau informatori și, uneori, recurgeau la tortura.

Revoltele și răscoalele țărănești împotriva echipelor de colectivizare trimise de Partidul Comunist au reprezentat o altă formă de rezistență împotriva regimului comunist. Regiuni întregi au fost asediate cu ajutorul Miliției și Armatei în Bihor, Arad,

Suceava, Vlașca, Gorj, Brașov. După 1959 orice rezistență a fost eliminată, ca urmare a încheierii colectivizării. După distrugerea grupurilor armate anticomuniste din munți, regimul comunist nu a mai fost confruntat cu fenomene de rezistență armată.

Observând eșecul revoltelor și mișcărilor armate, rezistența anticomunistă cunoaște după anul 1975 un nou mod de manifestare, disidența intelectuală, sprijinită în mod special de postul de radio Europa Fm. Scriitorii Paul Goma, Doina Cornea, Dan Tudoran, Ana Blandiana, A. Pleșu au criticat cultul personalității și au cerut respectarea drepturilor omului. Astfel, împotriva lor, securitatea dezlănțuie un val de persecuții, apelează la arestul la domiciliu și la deportarea în zone îndepărtate ale țării.

O altă formă de rezistență împotriva comunismului este, în opinia mea, Cenaclul Flacăra, fenomen cultural desfășurat între anii 1973 -1985 și condus de poetul Adrian Păunescu. Deși nu se opunea regimului, unele poezii fiind dedicate chiar conducătorului Nicolae Ceaușescu, acei artiști care umpleau stadioane au cântat despre iubire, libertate, fericire, oferind poporului speranță, sentimentul că trăirile lor contează, stări reprimite de comunism. Văzând amploarea pe care o înregistrează fenomenul, și totodată greutatea cu care putea fi controlat, autoritățile interzic activitatea cenaclului, sub pretextul unui incident, busculada care a avut loc la stadionul Petrolul din Ploiești.

REALIZAT DE Olariu Mădălina

Revolta de la Brașov

Luptător anticomunist - 1945

Cultul personalității în România comunistă

Unul dintre cele mai cunoscute exemple ale ideologiei comuniste naționaliste este cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu, cel mai amplu la nivel răsăritean.

Evenimentul decisiv pentru instaurarea cultului personalității a fost reprezentat de discursul lui Ceaușescu din 1968, în care condamna invazia trupelor Pactului de la Varșovia în Cehoslovacia, în urma căruia a fost puternic aclamat. Începând cu acea dată, România era tot mai puternic identificată cu Ceaușescu, atât în media națională, cât și în declarațiile oficialilor.

Inspirat de cultul personalității lui Kim Il-sung, observat de Ceaușescu în timpul vizitei sale în Coreea de Nord, a început în 1971, prin Tezele din iulie care au schimbat perioada de liberalizare din anii 1960, cu o ideologie naționalistă strictă.

Anul 1974 a marcat alegerea ca președinte al României a lui Ceaușescu. Deținând și funcțiile de secretar general al P.C.R. și președinte al Consiliului de Stat și al Consiliului de Apărare Națională, monopolizează întreaga putere în stat. Prin politica „pașilor mărunți” s-a ajuns la situația în care Ceaușescu a devenit de

neînlocuit, deschizând calea către arbitriul, subiectivism și excese de natură personală.

Până la evenimentele din 1989, Partidul Comunist a devenit complet subordonat voinței lui Ceaușescu, lucru ce intră în contrast cu situația din alte țări comuniste, unde majoritatea liderilor Partidului Comunist erau doar primii între egali, chiar și cu marea putere ce venea odată cu funcțiile lor.

Membrii familiei, precum și persoanele servile, ocupau cele mai înalte funcții administrative. Soția dictatorului a devenit așa-numitul

cabinet numărul 2, adică al doilea om în conducerea țării, care răspundea de domenii fundamentale: învățământul, cultura, dar și cadrele. Așadar, Elena Ceaușescu acumula din ce în ce mai multă putere, fiind una dintre puținele soții de lider comunist care să devină o putere în sine, cultul personalității extinzându-se astfel la întregul cuplu Ceaușescu.

Prin propagandă a fost creat un adevărat mit în jurul soților Ceaușescu. Pentru a ilustra măreția conducătorului, a fost falsificată biografia cuplului și istoria națională, Ceaușescu considerându-se un personaj istoric pe linia lui Burebista, Decebal și a domnitorilor medievali. Încă din primii ani, copiii învățau poezii și cântece în care erau omagiate "partidul, conducătorul și națiunea".

Ceaușescu era descris drept un om de origini umile care a ajuns în frunte prin eforturile proprii. Numele său era

adesea alăturat marilor conducători din istoria României, precum Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și Alexandru Ioan Cuza. Satul său natal a devenit loc de pelerinaj și legendă, iar adjectivele care însoțeau numele „Conducătorului” erau numai la superlativ.

Scopul acestui cult era asigurarea imposibilității opoziției publice față de Ceaușescu, acesta fiind considerat prin definiție perfect și absolvit de orice critică.

Cultul personalității în mass-media

Ceaușescu a început să fie reprezentat în mass-media națională drept un teoretician comunist de geniu și un lider politic ale cărui "gânduri" erau sursa tuturor realizărilor naționale. Lucrările sale erau republicate la intervale regulate și erau traduse în diferite limbi, câteva zeci de volume care erau întotdeauna

prezente în librăriile din România.

De asemenea, soții Ceaușescu au primit titluri academice, funcții onorifice și medalii. Astfel, Nicolae Ceaușescu devine doctor în economie la ASE, doctor în științe politice la Academia de partid „Ștefan Gheorghiu”, membru și președinte de onoare al Academiei, doctor honoris causa al Universității București și a diferitelor universități străine, a primit titlul de „Erou al Muncii Socialiste”, „Erou Suprem al RSR”, „Ordinul Lenin pentru pace”.

Elena era reprezentată drept "Mama națiunii". Vanitatea și dorința ei de onoruri le-au depășit pe cele ale soțului ei. Apelativul său era „academician doctor inginer, savant de renume mondial”.

Expresia "Epoca de Aur a lui Ceaușescu" era folosită în media, alături de o largă varietate de

Elena Ceaușescu primind titlul de Doctor Honoris Causa de la Manila

Poster de propagandă din București, 1986

apelative, precum "garantor al progresului și independenței națiunii" și "arhitect vizionar al viitorului națiunii".

Scriitorii foloseau de asemenea în descrierea lui Ceaușescu diferite apelative, cum ar fi "corp ceresc", "demiurg", "zeu secular", "geniu", "sfânt", "miracol", "luceafăr", "navigator", "Făt-Frumos", "mântuitor", "soare", "titan" și "vizionar".

Soții Ceaușescu erau foarte preocupați de imaginea lor publică. Majoritatea fotografiilor îi reprezentau ca fiind în jurul vârstei de 45-50 de ani. Televiziunea Română avea ordine stricte de a-l înfățișa în cea mai bună lumină. De exemplu, producătorii trebuiau să aibă grijă ca niciodată să nu fie observată statura mică a lui Ceaușescu (1,65 m), iar Elena nu era niciodată văzută din profil. Consecințele pentru încălcarea acestor instrucțiuni erau severe: un producător care a difuzat înregistrări cu Ceaușescu în care clipea des și se bălăba a fost interzis timp de trei luni.

La un moment dat, portretele omniprezente ale lui Ceaușescu erau reprezentate de o fotografie în semi-profil în care se vedea doar o ureche. După o glumă din jurul acestei fotografii ca fiind un portret "într-o ureche", aceste fotografii au devenit considerate improprii, iar portretele au fost schimbate cu fotografii în care erau vizibile ambele urechi.

Omagiu familiei, 1988, Dan Hatmanu

Cultul personalității în artă

Intellectualii erau contactați pentru a-și aduce omagiul lui Ceaușescu. În 1973 s-a publicat un volum mare intitulat *Omagiu*, cu ocazia onomasticii de 55 de ani a președintelui, una dintre cele mai timpurii expresii ale cultului său.

În anii 1980 se publicau volume anuale ale intelectualilor români care cuprindeau proză, poezie și cântece de omagiu. Aceste volume erau publicate de ziua lui Ceaușescu, care era sărbătoare națională.

Statul comanda lucrări în care era reprezentat Ceaușescu, realizate de diferiți artiști, cum ar fi Sabin Bălașa. Pe lângă artele vizuale, Ceaușescu era omagiat și printr-o serie de cântece patriotice precum "Partidul, Ceaușescu, România", "Lui Ceaușescu, ziditor de țară", "Vibrant omagiu", "Cutezător fiu al poporului", "Făurarul României Socialiste" și "Trăiască omul țării cel mai bun".

Datorită cultului personalității și concentrării puterii din mâinile familiei Ceaușescu, multe dintre frustrările românilor au fost îndreptate mai mult către Nicolae Ceaușescu decât împotriva aparatului politic al Partidului Comunist ca un întreg. De aceea, câștigătorul alegerii generale din 1990 a fost "Frontul Salvării Naționale", format în mare parte din foști membri ai Partidului Comunist.

În ciuda eforturilor aparatului propagandistic al partidului și al apogeului cultului personalității, care a prezentat o gamă variată de forme și metode, necunoscute până atunci pe teritoriul României, afirmând că țara traversează o „epocă de aur”, realitatea era cu totul alta. La începutul anilor 1980, țara era izolată atât de lagărul socialist cât și de lumea occidentală, fiind caracterizată de represiune în toate domeniile existenței umane: condiții grele de muncă și salarii mici, lipsa libertății de mișcare și limitări ale dreptului de proprietate, obstacole ce împiedicau emigrarea, violări ale drepturilor minorităților, persecutare și dispreț pentru practicile religioase, prezența permanentă a cenzurii în domeniul culturii, reprimarea oricărui vederi disidente și un continuu cult în jurul președintelui și familiei sale, în timp ce restul populației suferea consecințele deciziei luate de acesta de a plăti datoria externă uriașă într-un timp foarte scurt, prin reorientarea producției interne spre export, cum ar fi raționalizarea alimentelor de bază și întreruperile dese în alimentarea cu apă, curent electric și gaze naturale.

REALIZAT DE Grigoriu Anca

Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen, la Phenian-tezele din iulie

Politica demografică a regimului comunist

Ceaușescu urmărea să creeze un nou "neam bun" pentru toată populația țării, motiv pentru care normele și valorile statului au fost reproduse și redactate în "Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste". Ca urmare a acestui nou cod al eticii comuniste, copiii trebuiau socializați în cadrul familiei în conformitate cu normele prevăzute de aceasta iar ereditatea determina statului cetățenilor socialiști. Individualitatea persoanei era legată de mediul familiei iar trecutul familiei trebuia să corespundă noilor norme. Orice cetățean care nu se încadra în acești parametri era stigmatizat. Căsătoria timpurie a fost ridicată în slăvi, iar dificultățile legate de obținerea divorțului constrâneau familiile să rămână unite.

"Reconstrucția politică a familiei" a fost o componentă esențială a transformării socialiste, astfel că atunci când realizarea acestui scop a fost necesară și au fost elaborate legi, decrete sau acte normative, care în mare parte erau identice, doar instituțiile care le emiteau erau diferite. Aceste prevederi erau importante în împlinirea dezideratelor noului regim, acestea au vizat aspecte ce țineau de familie, relații între sexe și generații etc. Aceste acte au continuat să reglementeze constant instituția familie și au fost introduse încă din 1953, în Codul Familiei. Dezideratul regimului comunist era evidențierea "superiorității" familiei comuniste. Aceasta era considerată "celula de bază a societății" și trebuia să fie un model de conviețuire, "primul cadru de formare și educare a omului nou".

Politica demografică a fost lansată încă de la mijlocul anului 1966, în linii mari urmărindu-se combaterea divorțului și măsurile economice de stimulare a natalității, toate lansate în cadrul Conferinței Naționale a Femeilor. În cadrul acestei conferințe Ceaușescu se angajează în luarea unor măsuri ce vizau creșterea natalității, măsuri ce se vor concretiza în Decretul 770 din 1 decembrie 1966. Între 1966 și 1989 s-au aplicat strategii demografice identificate și împărțite în trei perioade legislative (1966-1973, 1974-1983, 1984-1989), însă piesa de rezistență a constituit-o interzicerea avortului, care a avut un efect negativ nu doar asupra fizicului, ci și asupra psihicului femeilor. Privite din perspectiva valorificării familiei, amestecul între măsurile pronatale și cele de interzicere a avortului aveau o anumită coerență ideologică, la fel

ca și atenția unității familiei. Au fost introduse măsuri care să îngreuneze obținerea divorțului, cu scopul de a menține unitatea familiei, fiind trecut cu vederea prețul plătit de parteneri.

Creșterea populației era prezentată ca un obiectiv politic legitim. Toate măsurile se concretizau prin legi și decrete care au trasat câteva mari direcții, ele oscilând între funcțiile obiective pe care le aveau în vedere: familia, femeia-mamă, copilul, instituțiile de creștere și educare a copiilor etc.

Următoarea etapă a politicii demografice a regimului a început după 1974. Prealabil în 1973 în discursul lui Nicolae Ceaușescu de la Conferința Națională a Femeilor, acesta sublinia că: "O îndatorire de interes național este ocrotirea și consolidarea familiei, dezvoltarea conștiinței răspunderii acesteia pentru creșterea unui număr mai mare de copii, pentru formarea unei generații sănătoase, robuste, profund devotate cauzei socialismului, femeile au în această privință un rol deosebit și o misiune nobilă". Prevederile legilor în domeniul social-familial aveau drept obiectiv recompensarea familiilor care își îndeplineau obligațiile patriotice prin creșterea și educarea copiilor în folosul națiunii, și nu în ultimul rând au fost apreciate eforturile femeilor care pe lângă rolul de muncitoare și soție își îndeplineau și rolul de mamă.

Cea de-a treia etapă a aplicării politicii demografice avea să se dovedească mult mai agresivă, deoarece s-a recurs, de data aceasta, la implementarea unor măsuri represive. Astfel că, Decretul 770/1966 a fost din nou modificat, iar conotația etică a noțiunii de „mamă” a fost redefinită. Accentul în cadrul acestei etape a căzut în special pe rolul de mamă al femeii, iar celelalte două ipostaze prezente în cadrul primei etape a politicii regimului comunist au fost eclipsate. În România lui Nicolae Ceaușescu, valorile familiale au fost dictate politic și exprimate legislativ. Pronatalismul a fost o „trăsătură intrinsecă a naționalismului comunist

a lui Ceaușescu și a furnizat mijloace prin care trebuia asigurată și garantată popularea României.”

Statul comunist a încercat permanent să își legitimeze politica demografică pe baza tradițiilor poporului și ale familiei românești. În urma indicațiilor primite de la centru, mass-media ascundea în spatele unor titluri cu impact, informații medicale privind relațiile maritale sau efectele avortului. Cuplurile erau informate în legătura cu binecuvântarea procreării și efectul ei în reproducerea speciilor, se editau broșuri cu privire la relația dintre sănătate și demografie, cu privire la armonia maritală sau consecințele avortului, urmărindu-se prea mărirea minunatei tradiții românești a casei pline de copii, casă care era asemuită cu statul. Politica pronatalistă a fost o realitate crudă care a avut repercursiuni asupra tuturor aspectelor vieții de familie, multe dintre acestea fiind negative și lăsând în urma care nici măcar cu trecerea timpului nu au putut fi șterse sau estompeate. Deși s-a încercat o mușamalizare a efectelor negative care s-au succedat datorită emiterii unor legi restrictive, această politică demografică a lăsat în urmă răni deschise, nevindecate și dureroase atât asupra psihicului femeilor cât și în cadrul familiei.

Stalinismul în România

Stalinismul este o ramură a teoriei politice și un sistem politic și economic introdus de Iosif Vissarionovici Stalin în Uniunea Sovietică. Lev Troțki a descris acest sistem ca fiind totalitar și această caracterizare a ajuns să fie folosită în mod curent de criticii stalinismului.

De cealaltă parte a regimului se află poporul. Și omul luat ca individualitate. Ceea ce ar vrea să fie termenii unei formule de unitate, sunt de fapt ai unei opoziții.

Ca și independență relativă recâștigată, o prețioasă moștenire lăsată de Dej, ca urmare a Declarației din aprilie, a fost reconcilierea națională numită în limbajul partinic „unitatea dintre partid și popor”. Cât

timp a avut nevoie de sprijin pentru întărirea puterii sale, secretarul general a folosit poporul ca un capital.

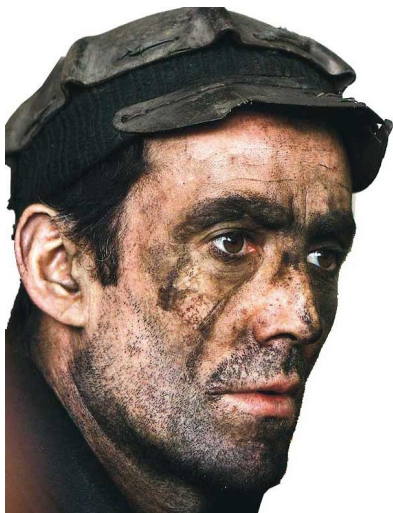
În 1971, cu prilejul publicării „Tezelor din iulie”, secretarul general făcea dovada că masele nu îl mai interesau pentru sprijinul lor, ci ca obiect al domniei sale. Acum voia să le educe, cu punctele înșirate ca un ordin de zi pentru o trupă, deși așa de educate ideologic, ele dăduseră exact în momentele cele mai necesare, atunci când li s-a cerut, dovada unei înțelegeri superioare și unanime a imperativelor momentului. Campania ideologică lansată în 1971 a reprezentat astfel și actul de naștere al neostalinismului.

Deși caracterul general antipopular al tezelor și a cotiturii pe care acestea o marcau, erau evidente, prin faptul că primii afectați erau scriitorii, viața teatrală, cinematografia, cultura în ansamblu, minirevoluția începută atunci, a fost interpretată ca fiind îndreptată prin excelență împotriva intelectualității și a relativei destinderi culturale din deceniul anterior.

Nu toată intelectualitatea a făcut act de supunere la această renaștere programatică a stalinismului care viza întregul popor. Remarcabilă a fost critica formulată de scriitorul Nicolae Breban, pe atunci membru în comitetul central, redactor șef al

Greva Minerilor

revistei „România literară” și care în acel moment se afla la Cannes, critică văzând direct noua ofensivă ideologică. Drept urmare, el a fost exclus nu numai din comitetul central, dar și din partid și a fost alungat de la conducerea principalului săptămânal al scriitorilor.

După 1971, urmare directă a noului dogmatism și neostalinismului care au aruncat întreaga viață culturală a țării înapoi, un mare număr de intelectuali, atât oameni de știință, cât și scriitori, artiști plastici, muzicieni, oameni de

teatru etc. și-au exprimat într-un mod uniform atitudinea față de noul regim: exilându-se. O enumerare a intelectualilor exilați după 1971 –departe de a fi completă– este edificatoare. Scriitori, filologi, filozofi, istorici: Sorin Alexandrescu, Victor Frunză, Alexandru Lungu, Mihai Ursachi ș.a. Oameni de știință (matematicieni și fizicieni), profesori universitari: Constantin Corduneanu, Ciprian Foaș, Liviu Solomon (membru al partidului din ilegalitate), Tudor Ganea. Muzicieni și artiști ai geniului liric: Horațiu Rădulescu, Ștefan Georgescu, Cvartetele Ateneu și Academica. Din domeniul artelor plastice, arhitecturii, medicinei, lista ar fi și mai lungă.

Mult prea repede și-a revenit stalinismul, însă în forme mai subtile. O dată stăpână pe putere, dictatura și -a schimbat în mod radical viziunea asupra omului: el este privit acum ca o proprietate de stat, ultima naționalizare posibilă în țară în care totul a fost etatizat.

Nu mai ca spre diferență de obiecte, omul reacționează.

Propaganda de partid afirmă că poporul este o masă a cărei principală

trăsătură este consensul, concretizat în aprobarea unanimă și recunoștința fierbinte pentru orice act înfăptuit de titularii puterii, cu alte cuvinte, una amorfă. Indicând spre această evidentă falsificare a realității, am comite la rândul nostru o inexactitate dacă am afirma că în totalitatea lor, masele au o atitudine de respingere a politicii de opresiune, exercitată asupra lor, manifestată în lipsa posibilităților de exprimare, printr-o rezistență pasivă, pentru cele mai însemnate pături ale societății. Dimpotrivă, reacția este diferită de la individ la individ și de la categorie socială la categorie socială, făcând posibilă o adevărată stratificare pe verticală a societății în funcție de atitudinea față de situația țării sub dictatură. Respectiv, o stratificare a societății, aflată în față cu o datorie patriotică. Aceste categorii sunt:

Pătura celor care s-au adaptat și trag foloase de pe urma racilelor societății, de pe urma corupției, nepotismului etc., fiind unul din stâlpii dictaturii persoanele și ai cultului personalității.

Pătura conformiștilor. Aceasta realizează situația din ce în ce mai dramatică a țării, dar socotind că având totodată ceva de pierdut, vor

suporta fără să cârtească orice li se pune în spinare. Conștiința lor este tulburată doar de câte un semn de exclamație mahnită, legată de rezistența proprie la fiecare nouă încercare.

Pătura celor care nu se pot împăca cu practicile dictaturii, dar în același timp nu riscă o confruntare cu ea pe plan politic. Oamenii din această categorie nu pot suporta totuși o continuare a modului lor de existență, o lipsă a perspectivelor și încearcă o rezolvare individuală pentru ei. În cele mai multe dintre cazuri, rezolvarea o reprezintă emigrarea.

Pătura celor care încearcă o rezolvare pentru toată categoria de oameni din care fac parte, preluându-și toate riscurile unei confruntări pe care puterea o va transforma în cazuri penale. În această categorie intră muncitorimea grevistă din marile întreprinderi, grupurile mari pentru apărarea diferitelor drepturi umare etc.

Disidența individuală sau de grup. Ambele aceste din urmă categorii au și curajul care lipsește tuturor celorlalte și își iau și riscurile înfruntării deschise. Dar numai acestea din urmă încearcă să influențeze însăși desfășurarea istoriei. Din acest punct de vedere, vrea forța conducătoare sau nu vrea, conștiința națiunii, a unui popor adus la starea de muțenie și de aceea și purtătorii lui de cuvânt o reprezintă cele câteva individualități numite disidenți.

Dintre toate categoriile enunțate, aceasta din urmă a preluat misiunea de a radicaliza conștiințele, în vederea unei presiuni de jos, pentru realizarea acelor reforme și restructurări social-politice pe care o conducere retrogradă, evident că nu le mai dorește. Ideea forță care a mișcat masele în Revoluția franceză și apoi a fost înscrisă și pe steagul socialiștilor români din secolul trecut, ideea drepturilor omului, se dovedește și pentru veacul nostru năpăstuit, capabilă de a-i mobiliza pe oameni să dărâme bastilii.

Reacționarismul incriminat altă dată

de partid și luat drept argument în represiunea împotriva forțelor politice, uneori compuse din categorii sociale întregi care se împotrivesc venirii, apoi menținerii la putere a partidului comunist, sub pretextul că împiedică progresul social, a ajuns să fie trăsătura principală a celor ce dețin astăzi puterea în societatea socialistă multilateral dezvoltată, un grupuleț de oameni, blocând desfășurarea normală a istoriei, mersul ei înainte.

Ori, contestația de idei, abordarea drepturilor omului, afirmarea necesității unor schimbări în societate sperie cel mai tare dictatura și o determină să declanșeze acțiunea de suprimare a oricărei forme de disidență activă. În libertatea de a gândi altfel și de a gândi singuri, s-a pornit de la datele oferite de realitatea social-politică a momentului.

Opoziția individuală declarată sau formarea de mici grupuri, constituie singurul element de progres din această societate românească anchilozată în sărăcie, grandomanie, lingușeală, impostură, balcanism ideologic, întuneric la propriu și la figurat, dovedind că principiile drepturilor omului nu și-au epuizat caracterul lor revoluționar inițial, în sensul pe care i l-au acordat patrioții de la începutul secolului trecut.

Acest lucru l-a înțeles dar l-a și pus în aplicare Paul Goma, în februarie-martie 1977. Mișcarea Goma la care au aderat circa 200 de oameni n-a putut deveni ceea ce putea și avea toate șansele să devină, dacă sistemul represiv nu ar fi funcționat ca o mașină de strivit orice act de contestație. Acest lucru l-a înțeles, de pildă, inginerul Radu Filipescu, care a tipărit un număr de 22 000 de manifeste la o mașină de multiplicat, concepută și construită de el, convocând astfel un miting al populației capitalei, la data de 30 decembrie 1983, prin care masele urmau să ceară înlăturarea lui Nicolae Ceaușescu.

Marea grevă a minerilor din Valea Jiului, august 1977, a marcat faptul că

opoziția a cuprins clasa muncitoare, ale cărei năzuințe, cel puțin teoretic, ar fi sintetizate de partid, pulverizând astfel imprecizia demagogică despre dubla ei calitate, de proprietar și beneficiar, într-o societate condusă de câteva persoane, care nu au nici un mandat obținut pe căi cinstite. Greva minerilor a fost un important act de contestație de masă. Participarea la această mare acțiune a peste 30 de mii de lucrători din abataje, caracterul perfect organizat al protestului, solidaritatea muncitorească exemplară, prin care minerii au reușit să înșele agenții de securitate amestecați printre ei, au creat toate premisele reușite acestui act.

Probe și mărturii noi, inaccesibile astăzi istoricilor, vor ieși la iveală în viitor asupra acestei epoci. Dar oricât de spectaculoase vor fi unele din ele, un lucru este limpede, și anume: nu vor avea darul să-i modifice datele esențiale și viziunea poporului român asupra anilor de lumină, ca o mare calamitate a istoriei noastre naționale. Așa este ea receptată astăzi, așa va fi transmisă viitorului.

Cum monstruoasa dezvoltare a atras în vârtejul ei destinul fiecărui român, de la noul născut la bătrânul retras din viața activă, am socotit important a răspunde la întrebarea „Cum s-a ajuns aici?”, cel puțin pentru a o pune pe următoarea: „Unde ne va duce?”.

Răspunsul nu reprezintă o fatalitate. Răspunsul depinde de noi toți.

REALIZAT DE **Bodnariu Andreea**

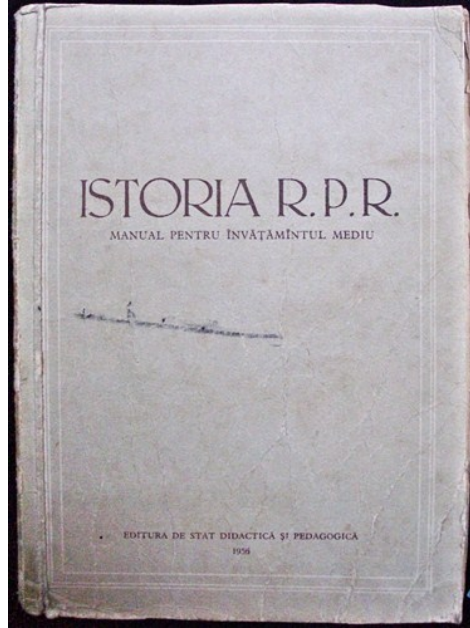

Dominația ideologică și represiunea politică

Principala premisă de la care pleacă ceea ce s-a dorit să se creeze în psihologia colectivă a României comuniste este sintetizarea fricii. Această frică a fost mai mult decât inoculată, a fost cultivată, a fost sădită cu grijă și amplificată cu fiecare măsură luată în acest sens. Acest lucru este ilustrat, în zilele noastre, de amintirile cele mai pregnante ale contemporanilor acelor vremi. În momentul în care încerci să invoci perioada comunistă în memoria cuiva, acestuia îi va veni instant în cap ideea de represiune, deoarece asta genera atunci cele mai puternice emoții. Disidenții, oameni cu păreri diferite

față de ale celor de la conducere, erau urmăriți și persecutați fără scrupule în contextul în care era clar că ideologia această șubredă se baza doar pe oamenii dispuși să tacă și să tolereze. Astfel, orice idee sau acțiune care venea în contradictoriu, sau care era pur și simplu diferită, trebuia combătută înainte să devină periculoasă pentru regim. Bineînțeles, toate acestea se petreceau în cel mai mare secret în contextul în care se aplică „Învățătură cea mai înaintată”, se construia „Cea mai Bună și mai Dreaptă dintre Societăți” și într-o țară care era, în teorie, popular-democrată.

În același scop, continuând politica de salvare a aparențelor în condițiile declanșării “războiului rece”, aparatul propagandistic comunist, coordonat de la Moscova de Cominform, a depus eforturi notabile pentru a crea popoarelor iluzia participării la un sistem de alianță menit să apere “pacea mondială”, amenințată de așa-zisele tendințe belicoase ale “imperialismului anglo-american”. Pe măsura ce PCR a capatat influența, justiția și-a pierdut treptat independența, iar magistrații au intrat sub controlul comuniștilor. S-au creat Tribunale ale Poporului și s-au promulgat legi în vederea realizării

Arhivele securității

Manual Istorie

unei "dreptăți de clasă". Măsurile succesive de modificare a legislației au alternat cu cele de îndepărtare a magistraților care se împotriveau "noului curs" și au culminat cu promulgarea în 1948 a unui Cod Penal, care consfințea funcționarea unui aparat al justiției utilizat ca armă în "lupta de clasă".

Dominația ideologică – manipulare în masă și cult al terorii

Nevoia de a începe lucrarea politică de la baza s-a manifestat imediat după instaurarea comunismului, în 1947. Odată cu abdicarea regelui și crearea guvernului Groza, pe de o parte, și cu adâncirea influenței sovietice în conducere, pe de cealaltă parte, a devenit clar pentru conducere că modelul sovietic trebuia preluat întocmai și aplicat în România. Pe principiul lui Stalin, care declara cu

câțiva ani mai înainte că "cel care ocupă un teritoriu își impune și sistemul sau social", nou-proclamată Republica Populară România a fost supusă și ea normelor "democrației socialiste", considerată superioară celorlalte forme de democrație, permițând tuturor să beneficieze de drepturi și libertăți cetățenești atâta timp cât acestea nu erau folosite împotriva regimului politic existent. Toate acțiunile luate de guvernare în scopul înrădăcinării deprinderilor socialiste vizau rescrierea istoriei țării și comutarea specificului național românesc în ideea celui sovietic. Ilustrativ în acest sens este exemplul oferit de manualul "Istoria RPR", unde România nu mai avea un nume, nu mai era o identitate națională, fiind realcătuit în așa fel încât să corespundă cu ceea ce se dorea să se știe despre deciziile din trecut și din

prezent în așa fel încât să se plieze pe valorile socialiste.

Represiunea politică - monopolul fricii

Principalele organe de acțiune erau Securitatea și Miliția. Instaurarea comunismului a fost însoțită de infiltrarea simpatizanților comuniști în toate mecanismele justiției. Disciplina de partid a fost dublată în multe cazuri de calitatea de agenți sub acoperire ai NKVD/MGB sau ai spionajului militar (GRU) pe care o aveau unii dintre conducătorii PCR. Măsurile întreprinse de comuniștii din România sub acest riguros control au urmat spiritul unui plan de sovietizare, prezentat, după toate probabilitățile, de un emisar al lui Ghiorghe Dimitrov conducerii PCR în 7 martie 1945. Ele au vizat dezorganizarea, infiltrarea, compromiterea principalelor instituții

Grup de revoluționari, București, 1989

ale statului și unele măsuri economice împotriva claselor de mijloc, care să slăbească forța de reacție a societății față de sovietizare. Ca urmare, armata a fost drastic epurată, iar corpul ofițeresc, în genere tradiționalist și conservator, a fost practic desființat. La capătul acestui proces în care decimarea elitei militare a fost sporită de teama acuzării în virtutea prevederilor legale de pedepsire a criminalilor de război, din cei 17.000 de vechi ofițeri au fost păstrați în armată doar 3.000. Cei "deblocați", după expresia vremii, au fost înlocuiți cu "cadrele noi", formate în diviziile "Tudor Vladimirescu" și "Horea, Cloșca și Crișan". Numărul acestora era dublu față de cel al vechilor militari păstrați în statele armatei, iar fidelitatea lor față URSS și implicarea în sovietizarea României a dus practic la anihilarea oricărei posibile replici militare față de ocupația sovieto-comunistă. Un proces similar de infiltrare și subordonare l-au suferit Poliția,

Jandarmeria și serviciile de informații (S.S.I. și Secția a II-a a Marelui Stat Major). În fruntea acestor structuri au fost numiți comuniști sau "persoane de încredere", iar parte din cadre, pervertite, au continuat să lucreze după ordinele inspirate de PCR pînă la finele anului 1949, cînd foștii polițiști, ofițeri de informații și jandarmi au fost epurați, mulți fiind răsplătiți pentru serviciile lor pe parcursul sovietizării cu ani grei de închisoare.

Arestari de ordin politic si informatori

În totalitarismul comunist, retorica "dușmanului de clasă" acoperă zone de referință întinse. Locul rezervat "dușmanului" este esențial. Deși toate doctrinele extremiste se servesc de principiul "cine nu este cu mine este împotriva mea", împrumutat din Evanghelie, "nu toate continuă cu cine este împotriva mea trebuie să piară și nu toate dispun de mijloacele statului totalitar pentru a pune în practică acest principiu". Dușmanul este

identificat în interiorul țării, ascuns sub aparențe pașnice și inofensive; trebuie depistat și anihilat, împotriva se poartă "un război de exterminare" deplin justificat de aparatul de propagandă, la care este chemată întreaga suflare, prin lozinci mobilizatoare care cer "cîinilor, o moarte de cîine", "să scăpăm de pleava societății" – după cum sunau sloganurile anilor stalinismului. Pe acest fond apărea marea rețea de informatori. Acestora beneficiile le reveneau în număr colosal, fiind privilegiați atît prin oferirea unor avantaje de ordin financiar, cît și printr-o anumită imunitate politică. Acțiunile lor se aflau în toate ariile publice, fiind de temut atît prezența lor în jurul tău la locul de muncă cît și în propria locuință. Au fost înregistrate cazuri de copii care și-au deconspirat părinții fără nici cea mai mică intenție malițioasă, dorind pur și simplu să facă așa cum li s-a spus la școală, să fie exponenți mândri ai societății lor. Pe atît de grave și de

adânci au fost efectele propagandei politice în școli și nu numai.

Arestările nu erau un fenomen ieșit din comun, dimpotrivă, numărul de arestări creștea cu cât regimul comunist devenea mai sigur pe sine. Victimele prigoanei comuniste proveneau din toate straturile societății românești : intelectualii, profesorii, funcționarii statului monarhic, gradații din forțele militare, polițiștii, juriștii, profesiunile liberale, clericii, foștii membri ai altor partide politice (inclusiv cele cu vederi de stânga), foștii patroni și proprietari de pământuri (inclusiv cei care le cultivau ei-înșiși, socotiți „chiaburi”) și în general orice persoană care s-ar fi putut alătura nucleelor rezistenței anticomuniste. Aceste categorii formau în perioada 1948-60 pătura denumită în mod curent a „foștilor”, care își pierduseră atât libertățile cetățenești, cât și sursele de venituri și nu rareori locuințele, ducând o viață deosebit de anevoioasă prin apartamente colective, garsoniere, poduri sau pivnițe, supraviețuind numai cu ajutorul familiei sau vecinilor ; cele mai vulnerabile s-au dovedit persoanele care aparținuseră elitei interbelice, supravegheate în mod deosebit de Securitate. Mulți dintre acești „foști” au murit prematur din cauza lipsei de condiții sanitare, de medicamente, de încălzire sau din malnutriție. Închisorile deja existente au fost umplute cu deținuți politici, fiind înființată o rețea nouă de lagăre de muncă și de închisori după modelul Gulagului sovietic. Au fost înființate lagăre de muncă la minele de plumb și în Delta Dunării, iar proiectul de construire a Canalului Dunărea-Marea Neagră a fost folosit ca pretext pentru constuirea unui șir de lagăre de muncă denumit în mod curent „Canalul”. A fi „trimis la Canal” sau în închisorile cu sinistră faimă precum cele din Sighet, Gherla, Pitești și Aiud, era în acea perioadă groaza oricărui cetățean obișnuit.

Așadar, acea aproape jumătate de secol în care am fost rupti de Occident și supuși unui control absurd la nivel ideologic, politic și social a

Constituția din 1948 – România, păstrează la nivel ideologic, principiile democrației

TITLUL I

Art. 1.

Republica Populară Română este un Stat popular, unitar, independent și suveran.

Art. 2.

Republica Populară Română a luat ființa prin lupta dusă de popor, în frunte cu clasa muncitoare, împotriva fascismului, reacțiunii și imperialismului.

Art. 3.

În Republica Populară Română întreaga putere de stat emana de la popor și aparține poporului.

Poporul își exercită puterea prin organe reprezentative, alese prin vot universal, egal, direct și secret.

Art. 4.

Reprezentanții poporului în toate organele puterii de Stat sunt răspunzători în fața poporului și pot fi revocați prin voința alegătorilor, în condițiile stabilite de lege.

Art. 28.

Libertatea individuală a cetățenilor este garantată. Nimeni nu poate fi arestat și deținut mai mult de 48 ore, fără un mandat al parchetului, al organelor de instrucție, stabilite de lege, sau autorizarea instanțelor judecătorești, conform prevederilor legii.

Art. 31.

Libertatea presei, a cuvântului, a intrunirilor, meetingurilor, cortegiilor și manifestațiilor este garantată. Exercitarea acestor drepturi este asigurată prin faptul că mijloacele de tipărire, hârtia și locurile de întrunire sunt puse la dispoziția celor ce muncesc.

creat un stigmat impresionant, pe care bunicii și părinții noștri îl poartă și în zilele noastre, la mai bine de 24 de ani după Revoluție. Dominația ideologică a zămislit în oamenii acelei vremi ura, revolta tăcută și dorința de evadare. Toate acestea, în tandem cu influența represiunii politice au generat acel mediu propice unui sistem totalitar prosper, pentru a cărui exterminare au fost necesari ani

întregi de limitări, sărăcie, bătaie de joc și nedreptate.

REALIZAT DE **Cristian Călin** și **Cămănaru Vlad**

Colectivizarea – sub perspectiva Comunistă

Majoritatea populației de la sfârșitul secolului trecut locuia în mediul rural. Astfel, în anul 1948, satul depășește aproximativ 75% din populația totală. Încă din 1921 *reforma agrară* a contribuit la consolidarea clasei de mijloc a țărănimii, conducând la dinamizarea relațiilor agricole, deși multe elemente ale subdezvoltării au continuat să persiste.

Primul guvern pro-comunist venit la putere, sub presiunea Moscovei, la 6 martie 1945, a avut pe agendă, printre priorități, și problema agrară. La scurt timp după instalarea Guvernului Petru Groza, a fost adoptată *„Legea 187 din 23 martie*

1945 pentru înlăptuirea reformei agrare”, măsură care a contribuit la schimbarea opticii asupra societății rurale. Interesul direct al autorităților s-a concentrat asupra gospodăriilor cu mai puțin de 5 ha. Muncitorii agricoli fără pământ au fost împrăștiți spre dauna marilor proprietari, care au fost expropriați până la limita de 50 ha. Rezultatele negative nu au întârziat să apară deoarece dislocarea marilor proprietăți a îngreunat aplicarea metodelor agrotehnice și a mecanizării, contribuind la scăderea drastică a producției agricole.

În paralel cu reforma agrară, propaganda a încercat să creeze

tensiuni sociale între țăranii săraci și cei înstăriți, ultimii fiind stigmatizați sub denumirea de *„chiaburi”*. La fel ca și în Uniunea Sovietică, compoziția socială a lumii sătești se prezenta după cum urmează: chiaburii (5.5%), țăranii mijlocași (34%), țăranii săraci (57%) și proletarii agricoli (2.5%). Toți au avut un rol semnificativ spre obținerea unor rezultate importante în colectivizare.

Strategia comunistă, care consta în a obține adeziunea politică a țăranimii sărace, nu a dat rezultatele așteptate la alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1946, deoarece, în ciuda pedicilor, electoratul a votat masiv

Propaganda politică a partidului PMR în 1949

Articol în care se specifică perioada colectivizării în viața țărănimii

partidele anticomuniste. Însă aceștia nu au cedat și au folosit și alte strategii, care în final i-au ajutat la obținerea majorității.

În ceașă fază propaganda susținea mica proprietate agricolă, pe când comuniștii erau adepții dogmei „*marxist-leniniste*”. Astfel, ideea de proprietate particulară s-a cunoscut într-o concurență inegală cu proprietatea obștească și cea de stat.

În arsenalul folosit pentru impunerea colectivizării, o mare însemnătate au avut-o cotele de colectare, impuse proprietarilor de pământ începând cu 1946. Produsele agricole strânse din cote au fost utilizate pentru alimentarea orașelor, pentru sprijinirea politicii de industrializare a țării și pentru plata despăgubirilor din război către Uniunea Sovietică. Această măsură a fost una cu caracter punitiv care a dus la zdrobirea rezistenței sătenilor înstăriți, ruinarea gospodăriilor țărănești individuale în general și determinarea oamenilor să se adere la sistemul gospodăriilor colective pentru a scăpa de cote, chiar dacă o făceau cu prețul pierderii pământului. Astfel, anul 1949 a fost decisiv pentru politica agrară a guvernului, prin „*Decretul 83 din 2 martie 1949 pentru completarea unor dispozițiuni din legea Nr. 187 din 1945*”, care surprindea și exploatarea agricole moșierești, fermele model cu întregul lor inventar ș.a.

Începutul colectivizării în România se leagă de ședința Plenară a Comitetului Central (CC) al Partidului

Muncitoresc Roman (PMR), ținută între 3 - 5 martie 1949, conform căreia conducerea politică a hotărât trecerea la colectivizare, după model sovietic, având la bază mai multe etape. Prima etapă începe cu reforma agrară din 23 martie 1945 a cărei finalitate a fost neutralizarea țărănimii. A doua etapă începe cu lichidarea moșierimii din noaptea de 1-2 martie și plenara CC din zilele următoare. Cea de-a treia etapă are loc după 1965, anul consolidării puterii lui Nicolae Ceaușescu, fiind considerată o perioadă a terorii masive. Astfel, după 1965, colectivizarea își atinge finalitatea prin suprimarea oricărui drept de posesiune individuală (chiar și gospodăriile țărănești se aflau tot pe terenul statului) și desființarea dreptului la succesiune.

Eliminarea proprietății private reprezenta o formă directă prin care se exercita un control asupra individului. Propagandiștii aveau rol în „lămurirea” sătenilor cu privire la necesitatea colectivizării.

Acțiunea lor sprijinită de presă și radio a fost de la început sortită eșecului din cauza discrepanței dintre propagandă și realitate. În anii '50 s-a contat mai puțin adeviziunea la proiectele de transformare comunistă a societății, cât supunerea necondiționată, obținută prin teroare. Propaganda insista, cinic și inadecvat, bazată pe resentiment și ură, având rezultate extrem de negative care a dus la transformarea mentalității tradiționale a țăranilor față de muncă și proprietate. Abuzurile acestea au dus la anihilarea independenței

țărănimii. Răscoale țărănești au izbucnit în mai multe zone ale țării. Poliția și Securitatea au fost trimise să înăbușe protestele, acțiunile acestora având ca efecte o mulțime de morți și răniți, arestări masive, condamnări la ani grei de închisoare și deportări.

După perioada de avânt al procesului de colectivizare dintre anii 1949-1952, când s-a înființat un mare număr de GAC-uri (Gospodării Agricole Colective), a urmat o stagnare, cu motivații conjuncturale, de ordin intern și extern. Din 1956 procesul colectivizării a fost accelerat. Țăranii au reacționat prin noi revolte de-a lungul anilor 1957-1960, care au fost lichidate prompt de autorități. În urma colectivizării, s-au distrus proprietatea, elitele, s-au ucis libertatea și viitorul. În 13 ani, satul românesc a cunoscut ce înseamnă: tortura, crima, deportările ș.a. Sufletul țăranului român, cel care crea cântece, dansuri, ștergere, poale, cămăși înflorate, a fost lăsat uitării. Lumea satului s-a schimbat dramatic. Colectivizarea a învins, orașele au fost sufocate de oameni veniți în căutarea unei vieți mai bune, satul românesc a adormit puțin câte puțin, iar tradiția încearcă și până acum să supraviețuiască dacă nu în fapte, cel puțin măcar în vorbe. Țăranul s-a așteptat la mai mult decât cu ce sa ales în urma colectivizării, dar cum se știe și din viață uneori pierdem pentru a avea alteori de câștigat.

REALIZAT DE **Budan Laurina**

Șoimii Patriei

Salutul pionieresc

Învățământul în perioada regimului comunist

Educația este un fenomen social specializat organizat, prin intermediul căruia are loc transmiterea valorilor create de omenire și a experienței social-istorice asupra individului, cu scopul de a-l pregăti pentru viața socială.

Educația comunistă este o treaptă superioară a fenomenului educativ, desfășurată în condițiile societății lipsite de exploatare. Începuturile educației comuniste au existat încă din orânduirea capitalistă prin activitatea desfășurată de către partidele revoluționare ale clasei muncitoare. Pornind de la faptul că ființa umană este o unitate bio-psiho-socială și urmărind realizarea personalității multilateral dezvoltate, educația comunistă are în vedere dezvoltarea capacităților fizice și psihice ale individului, pregătirea lui pentru viața socială, astfel încât să poată contribui cu eficiență, prin întreaga sa activitate, la progresul social, la îndeplinirea intereselor

comune întregii omeniri cât și ale sale.

Încă de la început, învățământul a avut câteva perioade grele, acestea constând în faptul că regimul comunist interzicea pierderea sarcinii voite, la ordinul tovarășului Ceaușescu, acesta având ca scop creșterea populației. Acest fapt a adus la o creștere bruscă a copiilor și bineînțeles a problemelor legate de numărul de locuri în grădinițe și școli. Conform premisei că partidul comunist nu educa oameni leneși și needucați, elevii aveau un țel de urmat: "Elevul are îndatorirea fundamentală să iubească patria noastră, Republica Socialistă România, să dovedească dragoste și devotament față de partid, pentru cauza socialismului și comunismului, prin atitudinea lui față de învățătură și muncă, prin întreaga sa comportare în școală și în afara școlii, prin prețuirea tradițiilor glorioase de luptă ale poporului pentru eliberarea națională și socială, prin participarea la acțiunile

patriotice." Încă de mici, copiii deveneau "șoimii patriei", apoi pionieri, "utecești", participând la diversele manifestări dedicate Partidului Comunist și conducătorului acestuia.

Elevul din perioada comunistă se numea pionier. Acesta era un membru al organizației de masă a elevilor de 7-14 ani, care avea ca scop educarea comunistă a elevilor. Pionierul participa la evenimente organizate în cinstea partidului comunist sau pentru a cinsti venirea "tovarășului" Nicolae Ceaușescu în orașul lor. Era foarte bine îmbrăcat: avea cravată și purta o uniformă de un bleumarin șters, iar cel mai destoinic dintre ei primea șnur de comandant. Bineînțeles că ținuta lor era foarte atent aranjată, inclusiv părul fetelor era strâns în codițe, iar acestea purtau o bendiță adecvată, băieții fiind tunși scurt.

Educația dată acestora era foarte severă, deoarece securitatea era tot

1985 - Congresul pionierilor, un nou prilej de manifestare a cultului personalității lui Ceaușescu

timpul pe lângă elevi și le urmărea acțiunile, astfel la cea mai mică greșeala sau cuvânt rostit greșit, ca o înjurătură sau o ofensă la adresa tovarășului Ceaușescu, era urmată de repercusiuni.

Încă din primele zile de școală pionierii veneau plini de voieșie și curioși în a descoperi noi taine. Școala se făcea, în general, de luni până sâmbătă, având șase ore pe zi. Materiile erau diversificate, având matematică, română, chimie, fizică, dar și economie politică și socialism științific și obligatoriu limba rusă. Manualele erau de tip unic și nu trebuiau cumpărate.

Desigur, era foarte important ca fiecare pionier să aibă în permanență cu el carnetul de elev, iar pierderea acestuia avea drept consecință sancționarea elevului. Având acest carnet, elevului îi revenea datoria de a -l arăta profesorului și părinților pentru a lua la cunoștință notele sale. Orele lăsate ca timp liber de azi, pe vremea comunismului erau prilej de a

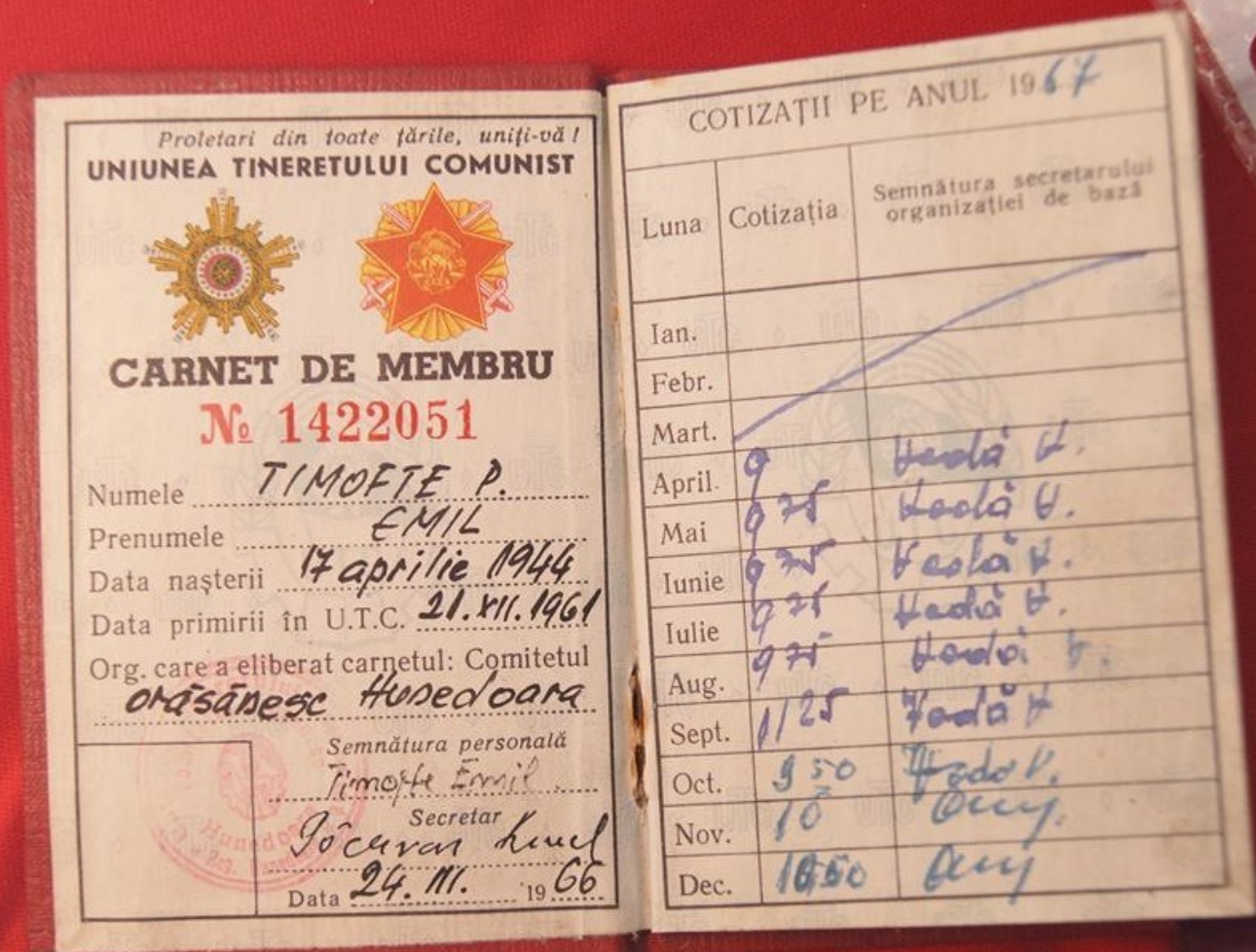
învăța încă o meserie sau o activitate prielnică vieții. Primeau lecții așa cum se făceau de ani de zile, nu existau calculatoare sau manuale alternative.

Astfel, chiar în practică, toamna sau chiar primăvara, elevii erau duși la cules de mere sau de porumb. Unii băieți învățau să facă traforaj, iar fetele să croșeteze. Ca parte integrală a educației comuniste, educația intelectuală nu este un scop în sine. Ea se realizează, în special, prin îndeplinirea sarcinilor privind formarea concepției științifice despre lume. Procesul de însușire a unui anumit sistem de cunoștințe are nu numai valoare instructivă, ci și formativă, de dezvoltare a intelectului uman. Educația intelectuală, contribuie, în același timp, la formarea principiilor și deprinderilor de muncă intelectuală, formează pasiunea pentru cunoașterea și dezvăluirea adevărului. În raport cu morala, educația intelectuală îndeplinește un rol deosebit de important, fiind un mijloc necesar care contribuie la

dezvoltarea bazelor psihice ale persoanei morale, asigurând caracterul orientat, conștient al comportării în societate.

"Șoimii Patriei" a fost o organizație comunistă a copiilor preșcolari și școlari, în vârstă de 4 - 7 ani, înființată în 1976. Avea menirea de a contribui la "educarea moral-civică a copiilor, în spiritul umanismului, al dragostei și respectului față de patrie și popor, față de "Partidul Comunist Român". Organizația politică "Șoimii Patriei" a fost creația originală a lui Nicolae Ceaușescu, care reușea astfel, prin înființarea unei noi organizații de masă, să-i înregimenteze și pe copiii de vârsta preșcolară și școlară mică. În nicio țară a lagărului socialist european nu exista o astfel de structură.

REALIZAT DE Filip Ștefana-Maria

Carnet de membru UTC și cotizațiile plătite

Forme de organizare a tineretului în comunism: UTC-ul

Uniunea Tineretului Comunist (UTC) a fost întemeiată în anul 1922, iar în anul 1966 număra 2.250.000 de membri, adică 11,78% din populația României. Printre conducătorii UTC-ului în anii dictaturii comuniste au fost Nicu Ceaușescu și Ion Traian Ștefănescu.

După Congresul Socialist din mai 1921 s-a încercat aplicarea aceleiași metode a radicalizării unei părți a social-democrațiilor și în privința tineretului. Comuniștii au încercat să creeze o organizație de tineret de masă spre care să deturneze tineretul social-democrat sau sindical. Lucrurile nu s-au petrecut întocmai cum doreau aceștia, ei recunoscând că

înființarea „Uniunii Tineretului Comunist a urmat un drum sinuos, anevoios, ea reprezentând rezultatul unui proces complex, îndelung”. O organizație comunistă de tineret a fost până la urmă înființată, literatura de partid afirmând că în ianuarie 1924 a avut loc la Sibiu, în ilegalitate, primul congres al Uniunii Tineretului Comunist unde s-au stabilit, printre altele, relațiile organizației cu partidul.

Această organizație s-a dezvoltat ulterior împreună cu Partidul Muncitoresc Român, abreviat P.M.R., care a supus populația română la ideologia stalinist-comunistă, promovată de Uniunea Sovietică.

Reforma educațională, menită să

implementeze tinerilor români valorile ideologice comuniste, a debutat pe 3 august 1948. Principala tendință în România era de a se copia în totalitate modelul sovietic, implementat de Iosif Stalin. Liderii de la București au introdus astfel în sistemul educațional principiile marxist-leniniste. Organizația de tineret a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a recomandat formarea unei organizații de tineret separată de PMR. La 19-21 martie 1949 apărea Uniunea Tineretului Muncitoresc, UTM.

După ce această organizație a fost creată, liderii PMR au cerut verificarea atentă a tuturor membrilor, atât din

Almanahul Luminița prezentând acțiunea "Spic cu spic, patriei snop"

partidul propriu-zis, cât și din organizația de tineret. După procesul de verificare, aproximativ 34.000 de membri au fost excluși, fiind clasificați drept chiaburi, foști legionari, foști membri în partide democratice, membri ai unor culte religioase (exceptând religia ortodoxă, agreată tacit de către conducerea PMR) sau din alte cauze. Epurări au mai avut loc cu alte prilejuri. După toate acestea, UTM număra aproximativ 650.000 membri.

În general, pionieratul «se purta» până la vârsta de 14 ani, după care tinerii deveneau UTC-iști. Și pentru a intra în rândurile acestora, era nevoie de o selecție bine gândită, care respecta anumite rigori. Părinții trebuiau să fie muncitori, să nu fie de altă credință decât cea ortodoxă, să fie oameni simpli. UTC-iștii frunzași au devenit, ulterior, colaboratori și informatori ai Securității.

De cele mai multe ori, eliminarea unui membru al UTM însemna pentru acesta excluderea de la viața socială, prin urmare era marginalizat atât din punct de vedere social, cât și profesional. Excluderea din partid era urmată de cele mai multe ori de un proces și o pedeapsă vehementă. Pe de altă parte, accesarea în UTM conferea unui om instrumentele necesare pentru a urca în ierarhia socială, deschizând uși spre diverse

posturi în administrație, învățământ, armată, poliție etc. UTM a fost deschisă țărănimii încă de la început, însă membri proveniți din această pătură socială au fost loviți drastic de epurările din anii 1950. Între victimele primelor epurări politice de acest fel, peste 40% dintre cei vizați au fost țărani. Acest lucru a făcut ca, deși UTM era o organizație ce se dorea a fi promotorul tineretului în special din mediul rural, ea să nu fie reprezentativă pentru acest segment al populației, mai ales că ponderea populației rurale era undeva la aproximativ 75%. Totuși, începutul colectivizării a făcut ca necesitatea de membri ai UTM și PMR în localitățile rurale să crească.

În intervalul 1949-1966, mișcarea pionierească, așa cum era numită de comuniști, a fost subordonată Uniunii Tineretului Comunist, ea participând la mai multe activități obștești, precum strângerea recoltelor (acțiunea "Spic cu spic, patriei snop"), creșterea iepurilor de casă, a viermilor de mătase etc. Sarcina de a coordona detașamentele și unitățile pionierești, în calitate de comandanți, le revenea cadrelor didactice. Spre sfârșitul anului 1966, în luna noiembrie, a fost organizată prima conferință națională a Organizației Pionierilor în cadrul căreia au fost adoptate principalele documente ale organizației: Statutul

unităților și detașamentelor de pionieri din Republica Socialistă România și Regulamentul Consiliilor Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România.

Prevederea din Rezoluția Congresului de absorbție a tuturor organizațiilor de tineret în Uniunea Tineretului Muncitor (UTM) din 19-21 martie 1949, stipula datoria membrilor de a iubi URSS, PCUS, pe Stalin și desigur PMR.

Același document trasa drept sarcină tinerilor utemiști „combaterea huliganismului, a beției și atitudinilor netovărășești față de femeie”, dar mai ales a atitudinilor de "ploconire nedemnă față de cultura imperialismului și deprinderile burgheze".

UTC-ul a patronat în anii '70 și '80 dintre puținele ziare și reviste lecturabile și decente în peisajul mediatic atât de sărac, tern și obsesiv subordonat propagandei de partid și cultului personalității lui Stalin și apoi a lui Ceaușescu, precum "Pogonici" (din 1949), "Luminița" (1956 -1979), "Cutezători" (din 1967) - care erau mult sub nivelul și calitatea săptămânalului, "Vaillant, le journal de Pif", publicat de comuniștii francezi și tipărit în România, la Sibiu, "Știință și tehnică", "Viața studentescă" (din 1956), "Amfiteatru" (din 1966).

Recurgând la o combinație între mobilizarea forțată (pe șantiere la moloz, pe câmp la culesul recoltei, pe stadioane la spectacole omagiale sau la șosea ca aplaudaci ai coloanelor oficiale) și un sistem de recompense și avantaje deloc neglijabile (preferință la un loc de muncă la oraș și o locuință de stat la bloc, excursii gratuite, promovări facilitate, medalii onorifice), UTC-ul a asigurat o pârgie de control și supraveghere permanentă a tinerilor, cei față de care chiar și Lenin resimțea o teamă ținând cont de potențialul rebel, de frondă al acestora.

REALIZAT DE **Cibotariu Sofia**

Partidul Comunist Român în perioada interbelică

La sfârșitul Primului Război Mondial, comunismul a ajuns la putere în Rusia, iar la sfârșitul celei de -a doua conflagrații mondiale s-a extins în cea mai mare parte a estului Europei, inclusiv în România, unde s-a menținut la putere până în 1989. **Partidul Comunist Român (PCR)** a fost un partid politic creat în anul 1921 ca rezultat al scindării ramurii bolșevice de extremă stângă de Partidul Socialist din România.

8 mai 1921, "kilometrul zero" al comunismului românesc

Întocmirea partidului PCR începe în 1920, când a existat în cadrul Partidului Socialist o confruntare între opinia construirii unui partid comunist și afilierea la Comintern și opinia unificării întregii mișcări muncitorești și afilierea la Comintern. În toamna

aceluiași an, o delegație a socialiștilor români a vizitat Rusia Sovietică pentru a discuta condițiile afilierii la acest organism comunist internațional, iar Iosif Jumanca, Ioan Fluieraș și G. Grigorovici au fost excluși din conducerea socialistă pentru neacceptarea acestor condiții. Liderii bolșevici le-au impus pur și simplu socialiștilor români acceptarea a 21 de condiții, redactate de Lenin însuși, care transformau partidul român într-o secțiune a Internaționalei Comuniste și executant al dispozițiilor venite de la Kremlin. În mai 1921 s-a desfășurat la București un Congres al PSD, în care adepții Cominternului și-au disputat controlul partidului cu cei care voiau continuarea tradiției socialiste. La acest congres au participat 77 de delegați din toată țara, care reprezentau doar grupările

de centru și de stânga, favorabile Cominternului. Reprezentanții grupării de dreapta, care se opunea afilierii, părăsiseră partidul după ședința Consiliului General din februarie. Intervenția poliției și arestarea unor participanți a dus la oprirea lucrărilor congresului. Comuniștii aveau să considere această dată momentul constituirii Partidului Comunist din România (PCR).

În 1922 are loc totuși la Ploiești un nou congres la care participă 34 de delegați, iar în 1923 comuniștii români adoptă și susțin teza cominternistă, dezvoltată de Buharin, privind dreptul popoarelor la autodeterminare, mergând până la despărțirea de stat. Cu o singură excepție, congresele partidului s-au ținut în străinătate, acesta depinzând în totalitate de

Partidul Comunist al URSS și de Comintern. Ca urmare a acestei dependențe și a faptului că partidul a fost scos în afara legii prin Ordonanțele Corpului 2 Armata din 5 aprilie 1924 și 23 iulie 1924, funcția de prim-secretar este ocupată de persoane desemnate direct de către Comintern, persoane nu erau neapărat de cetățenie română.

În perioada interbelică, PCR a rămas o organizație periferică, fără influență în societatea românească. Membrii PCR erau educați în spiritul supunerii oarbe față de ordinele primite de la Moscova. Practicile lor erau de inspirație leninist-stalinistă, ura față de regimul parlamentar fiindu-le comună tuturor, metodele regăsindu-se printre cele deja experimentate în spațiul rus: nume și case conspirative, planuri și activități pentru semănarea neîncrederii în detestata societate burgheză, speranța în izbăvitorul război civil care urma să ducă la victoria revoluției.

Stânga și perspectivele ei - Doctrina Partidului

PCR, fără o legitimitate istorică în

Participanți la congresul din data de 8 mai 1921

țara noastră, a dezvoltat o grupare extremistă și conspirativă. În 1923 acest partid număra circa 2.000 persoane, iar în 1944 sub 1.000 persoane.

România era etichetată drept „un stat imperialist multinațional”, o „temniță a popoarelor”.

Comuniștii doreau să se strecoare în vârful piramidei politice deoarece aveau ca obiectiv cucerirea puterii

politice, acceptând compromisuri spre a-și atinge scopul.

La nivelul conducerii centrale au fost: Gheorghe Cristescu (1921-1924), Elek Koblos (1924-1928), Vitali Holostenko (1928-1931), Alexandru Ștefanski (1931-1935), Boris Ștefanov (1935-1938).

REALIZAT DE Florea Oana-Lavinia

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ. ПОСЛАНЦЫ
БРАТСКОГО СОВЕТСКОГО НАРОДА ВО ГЛАВЕ
С ТОВАРИЩЕМ Н. С. ХРУЩЕВЫМ !

BUN VENIT SOLILOR POPORULUI FRATE SOVIETIC
IN FRUNTE CU TOVARASUL N.S. HRUSCIOV !

Sosirea liderului Hrușciov în România

Politica externă a României în perioada lui Gheorghe Gheorghiu-Dej

După fraudarea alegerilor din anul 1946 și ascensiunea comuniștilor la putere cu ajutorul armatei de ocupație sovietică, România a devenit stat satelit pentru U.R.S.S. . Cortina de Fier se trage asupra țării noastre care va fi obligată să adere la Tratatul de la Varșovia al țărilor aflate sub puterea U.R.S.S. . Pe plan internațional România va fi izolată de influența culturilor europene, învățământul rusificat, istoria falsificată iar reformele comuniste vor aduce întreaga populație în pragul sărăciei, în mod special colectivizarea forțată. Marii industriași ai țării vor fi băgați în închisoare și întreaga economie va fi naționalizată.

La 10 februarie 1947 a fost semnat Tratatul de pace între România pe de o parte, și Puterile Aliate și Asociate de cealaltă parte. În urma acestui tratat, România a ieșit de sub regimul Convenției de armistițiu, devenind un stat independent și suveran. În realitate, trupele sovietice au continuat să rămână pe teritoriul României.

Astfel, și în cazul României, ca și în cazul celorlalte state de "democrație populară", politica externă s-a caracterizat printr-o deplină supunere față de deciziile Moscovei, ce a impus încheierea unor "tratate de prietenie", care, prevedeau angajamentul de a

lua măsuri colective pentru înlăturarea oricărei amenințări, de a participa la toate acțiunile internaționale având ca scop asigurarea păcii și securității popoarelor. În cazul unui astfel de tratat, dacă una dintre cele două părți ar fi intrat într-un conflict cu Germania sau cu unul dintre aliații acesteia, cealaltă parte se obliga să îi ofere orice tip de sprijin. De asemenea, cele două părți se obligau să nu ia nici o decizie a căror repercursiuni să se îndrepte împotriva celeilalte, și să se consulte cu privire la toate chestiunile internaționale importante care atingeau interesele lor, să acționeze în spiritul prieteniei și colaborării pentru a dezvolta și întări legăturile

economice și culturale între ele pe baza principiilor respectului reciproc, al independenței și suveranității naționale, al neamestecului în treburile interne ale celui alt stat.

România a fost legată printr-un astfel de tratat de U.R.S.S., care la rândul ei, a semnat asemenea tratate cu Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Bulgaria și Albania, România având relații internaționale doar cu "statele frățești", cele cu Occidentul fiind înghețate.

În temeiul înțelegerilor dintre P. Groza și V. M. Molotov, după semnarea tratatului de prietenie, la puțin timp diferență, a fost semnat acordul de predare a Insulei Șerpilor către URSS. Astfel, după Basarabia și nordul Bucovinei, România mai pierdea o parte din teritoriul său național în favoarea Uniunii Sovietice, producându-se o modificare de graniță, neprevăzută în Tratatul de pace dintre România și Puterile Aliate.

Un exemplu al modului de acțiune a țărilor aflate sub dominație sovietică este relația acestor cu Iugoslavia. Deteriorarea relațiilor dintre Stalin și Iosip Broz Tito, liderul Iugoslaviei, a avut repercusiuni și asupra celorlalte state socialiste, astfel încât toate statele au rupt relația cu Iugoslavia și cu Partidul Comunist din acea țară, inclusiv asupra României, la granița româno-iugoslavă fiind masate trupe, efectuându-se lucrări de fortificație, și, în același timp, populația sârbă din Banat fiind deportată în Bărăgan. În anul 1949 s-a constituit Consiliul de Ajutor Economic Reciproc ce avea ca obiectiv realizarea unor schimburi economice avantajoase și armonizarea planurilor economice, care, în realitate era un instrument prin care Uniunea Sovietică își impunea propriile concepții și interese.

Așadar nici o decizie semnificativă în politica internă a unei țări nu era luată fără acordul anticipat al Moscovei. Spre exemplu, în România, proiectele constituționale de la 1948, respectiv 1952 au fost trimise mai întâi la Moscova pentru aprobare, unde au

primit numeroase observații. Ulterior, aceste observații au fost rezolvate, pentru ca, mai apoi, proiectul constituțional să fie supus la vot în cadrul Marii Adunări Naționale pentru aprobare.

Moartea lui Stalin din 1953 a adus modificări importante în politica internă a Uniunii Sovietice, ce au afectat statele socialiste printre care se regăsea România. Prin urmare, relațiile diplomatice româno-iugoslave au fost reluate, acestea fiind consolidate prin mai multe acorduri de colaborare, dintre care, cel mai important fiind construirea în comun a nodului hidroenergetic și de comunicație pe Dunăre la Porțile de Fier.

Anul 1955 a fost marcat de evenimente importante. În primul rând a fost semnat Tratatul de la Varșovia prin care armatele statelor socialiste europene au fost puse sub comanda U.R.S.S. . Mai apoi a fost semnat Tratatul de stat al Austriei prin care aceasta redevenea stat suveran, pe baza neutralității permanente, fapt ce a impus retragerea trupelor străine, inclusiv a celor sovietice. Ca urmare, Gheorghe Gheorghiu-Dej a inițiat unele discuții cu membrii Biroului Politic cu privire la retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul românesc, prezența acestora nemaiavând o justificare legală, propunere respinsă în mod vehement de Hrușciov. Totodată, în decursul celuiiași an România a fost primită în cadrul ONU.

La congresul din februarie 1956, Hrușciov a condamnat cultul personalității lui Stalin, crimele și abuzurile comise de acesta, a aprobat desființarea Biroului Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești, iar în privința României a acceptat desființarea sevrom-urilor și retragerea consilierilor sovietici. Totodată, acesta a declanșat o acțiune de demascare a cultului personalității și în celelalte state socialiste, de înlocuire a vechilor lideri și de reabilitare a celor persecutați de Stalin.

Liderul român, Gheorghe

Gheorghiu-Dej a rezistat pe poziție, susținând că în România procesul de lichidare a cultului personalității a avut loc încă din 1952, prin înlăturarea grupării Ana Pauker-Vasile Luca din conducerea PMR. Acest proces de "liberalizare" inițiat de Hrușciov s-a propagat în Ungaria prin dorința de emancipare de sub dominația sovietică. Atitudinea adoptată de România în această situație, sprijinul acordat Uniunii Sovietice dar și rolul jucat de Gheorghiu-Dej în acest conflict, l-au adus pe acesta în grațiile liderului la Kremlin. Acum Gheorghiu-Dej devenise o persoană de încredere, iar argumentele sale erau luate în considerare. În mod concret, liderul român argumenta că dușmanii Uniunii Sovietice acreditați ideea că regimul socialist din România se menținea numai datorită trupelor sovietice. În realitate, susținea Dej, regimul său era susținut de poporul român, iar retragerea Armatei Roșii avea să demonstreze lumii capitaliste că socialismul este o realitate durabilă. În aceste condiții, retragerea trupelor sovietice din România putea constitui un exemplu concret pentru statele membre NATO și în primul rând pentru SUA. Dar mai întâi trebuia să se legalizeze prezența trupelor sovietice pe teritoriul României, drept pentru care s-a semnat acordul româno-sovietic, prin care comandanții sovietici se obligau să ceară acordul guvernului român pentru deplasarea trupelor. Astfel, peste numai un an Hrușciov adresa o scrisoare către C.C. al PMR prin care afirma acest moment propice pentru retragerea trupelor sovietice. Această acțiune a fost realizată cu succes, România fiind singura țară socialistă din care s-au retras trupele sovietice, fapt ce i-a permis o anumită mobilitate, atât pe plan intern, cât și pe plan internațional.

În urma finalizării acestei acțiuni, politica externă a României s-a îndreptat spre dezvoltarea unor relații, în primul rând de factură economică cu statele occidentale. Pe această bază, guvernul de la București a putut încheia contracte cu mari firme din

**TOVARĂȘUL
GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ**
prim-secretar al Comitetului Central
al Partidului Muncitoresc Român,
președintele Consiliului de Stat al Republicii
Populare Romine
A INCETAT DIN VIAȚĂ

Proclamație de unitate 1960, unității
Înainte
ORGANUL CONȘILIULUI REGIONAL BUCURĂ AL P.M.R. ȘI AL ȘEFILOR POPULARE REGIONALI

**Sedința comună de doliu
a C.C. al P.M.R., a Consiliului de Stat
și Consiliului de Miniștri ale R.P.R.**

În ziua de 18 martie c.a., a avut loc sedința comună de doliu a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine.

Ministrul Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Romine, comitetului de doliu și al Consiliului de Miniștri, au participat la sedința de doliu în calitate de invitați onorabili și reprezentanți ai Uniunii Sovietice.

**Hotărîrea
Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român,
Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri
ale Republicii Populare Romine**

În scopul de a organiza, în anul 1961, la Moscova, o sesiune a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine:

1. — În scopul de a organiza, în anul 1961, la Moscova, o sesiune a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine:

2. — În scopul de a organiza, în anul 1961, la Moscova, o sesiune a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri al Republicii Populare Romine:

Medierea situației dintre China și URSS

Occident și a trecut la re tehnologizarea economiei naționale, în primul rând a industriei, înlocuind multe dintre mașinile și utilajele importate din spațiul sovietic.

În 1961 a avut loc o reorganizare la vârful conducerii României, Gheorghe Gheorghiu-Dej fiind ales președintele Consiliului de Stat fiind reprezentantul statului în relațiile interna și internaționale. Noua conducere a rămas fidelă planului de dezvoltare a relațiilor economice, culturale și politice cu Occidentul, mulți tineri români fiind trimiși să studieze în țările Occidentale. S-au organizat vizite pe linia parlamentului (Marii Adunări Naționale), a unor miniștrii și apoi a președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer. Cu acest prilej liderii occidentali au putut constata calitățile de negociere și spiritul inovator al liderilor români, atât de diferite față de ideile lansate de Kremlin. În consecință, SUA și aliații ei au încurajat politica de independență promovată de regimul de la București, care nu mai accepta să urmeze "orbește" linia impusă de sovietici.

Un alt eveniment în cadrul caruia România a avut o poziție semnificativă a

Gheorghiu Dej împreună cu Ana Pauker 1947

fost "criza rachetelor", când, Hrușciov, fără acordul aliaților din Tratatul de la Varșovia, a decis amplasarea de rachete sovietice în Cuba. Președintele SUA, John F. Kennedy a cerut retragerea imediată a rachetelor, amenințând cu o ripostă americană. Lumea ajunsese în pragul unui război nuclear, care ar fi antrenat și aliații celor două mari puteri, inclusiv România, care, în cadrul unei întâlniri dintre ministrul de externe al României Corneliu Mănescu și secretarul de stat al SUA Dan Rusk, își declară poziția neutră în cazul unui război. În aceeași perioadă, liderul de la Kremlin a lansat planul integrării economice a țărilor socialiste în cadrul C.A.E.R., conform căruia unele țări (R.D. Germania, Cehoslovacia) urmau să-și dezvolte industria, iar altele (România și Bulgaria) să rămână țări agricole. Regimul de la București s-a opus

acestui plan, iscându-se o dispută publică între România și Uniunea Sovietică. În aceeași perioadă s-a declanșat conflictul sovietico-chinez generat de faptul că Mao Zedong contesta rolul lui Hrușciov de lider al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Regimul de la București s-a declarat împotriva polemicii publice dintre cele două state oferindu-se ca mediator al conflictului. În urma mai multor întâlniri cu fiecare dintre cei doi conducători nu s-a ajuns la nici un acord, astfel încât relațiile dintre cele două țări și state se vor deteriora mai mult.

Apreciind că datorită conflictului cu chinezii sovieticii nu vor întreprinde acțiuni împotriva României, Gheorghiu-Dej a hotărât să facă pasul decisiv spre afirmarea publică a independenței față de U.R.S.S.

Această decizie a avut un ecou internațional, bucurându-se atât de păreri pozitive în cadrul mass-mediei Occidentale (inclusive celei din SUA), cât și de păreri negative din partea mai multor lideri politici (Polonia, Germania, R.D.G.). Uniunea sovietică a declarat că, în cazul în care statul român ar încerca să iasă din Tratatul de la Varșovia și C.A.E.R., va fi obligată să intervină.

N.S. Hrușciov a fost înlăturat din conducerea sovietică din octombrie 1964, una din acuzațiile ce i s-au adus vizând modul cum a gestionat relațiile cu România și mai ales retragerea trupelor sovietice din această țară, în 1958. La scurt timp, în martie 1965, Gheorghiu-Dej va înceta din viață răpus de cancer.

REALIZAT DE Trofin Roxana Elena

Șoimii patriei și pionierii

Șoimii patriei

„Șoimii Patriei” a fost o organizație comunistă a copiilor preșcolari și școlari, în vârstă de 4 – 7 ani, înființată în 1976. Aceasta avea menirea de a contribui la „educarea moral-civică a copiilor, în spiritul umanismului, al dragostei și respectului față de patrie și popor, față de „Partidul Comunist Român”.

Organizația politică „Șoimii Patriei” a fost creația originală a lui Nicolae Ceaușescu, care reușea astfel, prin înființarea unei noi organizații de masă, să-i înregimenteze și pe copiii de vârstă preșcolară și școlară mică.

Intrarea copiilor în organizație avea loc într-un cadru festiv, în prezența părinților, reprezentanți ai organelor de partid și de stat (de nivel local sau central). Cu acest prilej, pionierii înmănuau grupelor de șoimi ai patriei însemnele organizației: drapelul, fundele și insignele.

Uniforma șoimilor pentru activități zilnice:

Pentru fetițe: fustiță albastră (pantaloni albaștri), bluză portocalie cu epoleți, fundă roșie cu tricolor, pălărie albastră, ciorapi albi, ecuson.

Pentru băieți: pantalon albastru (lung și scurt), bluză portocalie cu epoleți, fundă roșie cu tricolor, șapcă albastră, ciorapi albi, ecuson.

Pionierii

Organizația Pionierilor a fost o organizație comunistă a copiilor români de vârstă școlară (8-14 ani). Era precedată de apartenența la organizația Șoimilor Patriei și succedată de apartenența la Uniunea Tineretului Comunist.

Organizația Pionierilor reprezenta o etapă obligatorie a copilăriei, pentru unii, și o trambulină în carieră, pentru alții. La primirea în rândurile pionierilor, onoare ce revenea copiilor de clasa a II-a, care erau primiți în rândurile viitoarei organizații de cei de

clasa a IV-a, scolarii depuneau angajamentul.

Acesta suna în felul următor: „Eu, (numele și prenumele), intrând în rândurile Organizației Pionierilor, mă angajez să-mi iubesc patria, să învăț bine, să fiu harnic și disciplinat, să cinstesc cravata roșie cu tricolor”. Era angajamentul pe care fiecare școlar trebuia să-l rostească la intrarea în Organizația Pionierilor. Imnul (neoficial) al organizației era „Am cravata mea, sunt pionier”.

Organizația Pionierilor acorda distincții individuale și colective. Cele individuale erau: tresele, titlurile „Pionier de frunte”, „Cutezătorul”, „Pionier fruntaș în munca patriotică”, „Meritul pionieresc” și insigne pe genuri de activitate. Cele colective constau în diplome cum ar fi: „Unitate fruntașă”, „Detașament fruntaș” și „Grupă fruntașă”.

REALIZAT DE Enășescu Vlad

Cenaclul Flacăra – refugiu și delir

Între 17 septembrie 1973 și 15 iunie 1985, România a cunoscut o mare mișcare culturală, cenaclul Flacăra. În cei aproape 12 ani de activitate au avut loc peste 1600 de spectacole. Ceea ce a început ca fenomen local, desfășurat în sala teatrului Ion Creangă din București, a luat o amploare uriașă în întreaga țară, adunând tinerii sub semnul comun al refugiului în muzică și poezie.

Apărut la inițiativa lui Adrian Păunescu, acest simbol atât de controversat al vremurilor sale, proiectul Cenaclul Flacăra a reunit cântăreți, poeți, artiști, care prestau în căminele studențești, în săli de sport, pe stadioanele care deveneau neîncăpătoare. Lipsiți de orice alt mod de manifestare artistică și avizi de exprimare liberă și cultură în toate formele ei, tinerii români au îmbrățișat într-un mod măreț această organizație și au devenit exponenții a ceea ce este amintit astăzi ca fiind 'generația în blugi'.

Nume precum Ștefan Hrușcă, Florian Pittiș, Mircea Vintilă, Valeriu Sterian, Nicu Alifantis, Vasile Șeicaru au animat spectacolele cenaclului, cântând de la muzică populară, până la rock, folk sau muzică clasică. Pe scenă au apărut și figuri ca Nichita Stănescu, existând în Almanahul Flacăra niște declarații extraordinare ale acestuia: „Am fost la părintele cu cei mai mulți copii din România, Adrian Păunescu”.

Privit retrospectiv, Cenaclul Flacăra este văzut că o supapă pentru nemulțumirile tinerilor din anii '70. „Preferăm ca tinerii să își defuleze frustrările în cântece de protest decât să iasă în stradă cu pietre în mâini”, declara, în 1988, sub protecția anonimatului, un înalt oficial comunist polonez, citat de The New York Times (NYT). Marele adevăr din jurul acestor afirmatii este faptul ca aceasta miscare culturala a fost, la vremea sa, ceva impresionant mai ales prin singularitate. Chiar daca in zilele noastre exista dubii cu privire la

calitatea actului scenic sau al interpretilor, atunci totul capata o aura mistica : panorama catorva sute de tineri care recitau «Nu credeam să-nvăț a muri vreodată», sau care intonau piese precum “Și totuși există iubire”, “Rugă pentru părinți”, “Odată am ucis o vrabie” – parinții noștri ne sunt martori că ceea ce se petrecea atunci în multime nu era ceva obișnuit.

De asemenea, adevărat era și faptul că nu existau nici prea multe alte opțiuni, sistemul represiv având grijă să nu lase prea multă libertate de exprimare minților fragede. În acest context, totuși, Cenaclul Flacăra ieșea destul de mult de sub umbrela controlului de partid, acesta alegând să închidă ochii în ceea ce privea manifestările găzduite în cadrul spectacolelor. Ca explicație, Păunescu declara că marele lui noroc a fost faptul că a găsit oameni care respectau fenomenul cultural: Cornel Burtică, secretarul Comitetului Central - Programe de Propagandă, om care cunoscuse cultura liberă din Occident, Traian Ștefănescu, care conducea Mișcarea de Tineret și ulterior Nicu Ceaușescu, cu care s-a realizat o intelegere în ceea ce privește regimul Cenaclului.

Imaginea lui Adrian Păunescu, liderul mișcării, a fost îndelung comentată. Acesta este cunoscut ca fiind simpatizant al regimului, lucru pe care mulți îl vedeau ca semn de ipocrizie. Alții, totuși, l-au adulat atâta vreme și au încercat să înțeleagă faptul că exprimări de tipul „Trăiască Ceaușescu! Trăiască libertatea!” erau condiționări menite să păstreze echibrul și continuitatea Cenaclului. Părerile au fost și sunt împărțite în ceea ce îl privește pe Păunescu, dar cert este că el este un adevărat simbol, este omul căruia mulți dintre contemporanii acelor vremi îi datorează cele mai frumoase amintiri din tinerețe.

lubiri, dezamăgiri, regrete, tinerețe, viață – toate aceste lucruri erau atât

de frumos ilustrate și transmise în mulțime, aveau un ecou adânc în inimile generației tinere, oamenii care acum povestesc cu emoție de trăirile lor din perioada în care se considerau liberi doar în momentul în care vocile lor răsunau în delir alături de cele ale altor zeci de tineri, însuflețiți cu toții de poftă de viață și sentimente curate. Asta a fost, de fapt, tot ceea ce Cenaclul Flacăra a lăsat în sufletele părinților noștri.

Sfarsitul acestor adunari a venit pe 15 iunie 1985, cand tribunele stadionului Petrolul erau pline de oameni care așteptau să înceapă "woodstock-ul românesc". Spectacolul a debutat la ora 18:00 și a continuat până noaptea, când a izbucnit o furtună. Versiunile sunt multe. Unii spun că Păunescu a cerut mulțimii să rămână în tribune, alții spun că le-a cerut să plece și oamenii au refuzat, dar nu s-a stabilit exact. Ce se știe sigur însă este că furtuna a fost din ce în ce mai puternică, curentul electric a cedat, iar stadionul a rămas în beznă. Oamenii au intrat în panică și s-a iscat o îmbulzeală, din care au rezultat 6 morți și mai mulți răniți. La acel moment, incidentul a fost trecut sub tăcere de către autoritățile comuniste. Cenaclul a fost interzis, Păunescu la fel, iar folk-ul ostracizat.

Tot ceea ce a însemnat Cenaclul Flacăra încă trezește în inimile multor oameni sentimente puternice. Am de mult ori surpriză plăcută să îi văd pe adulții din jurul meu căzuți în melancolie în momentul în care îl aud pe Alifantis sau pe Vasile Șeicaru. Poveștile lor din acele vremuri m-au făcut mereu să cred că ceea ce au trăit atunci cu greu ar putea fi echivalat de orice manifestare similară a zilelor noastre. Așadar, "generația în blugi" a fost fericită, liberă, poate, găsind în Cenaclu o portavoce pentru tot ceea ce trăia și vibra în sufletele lor tinere.

REALIZAT DE **Negruțu Cristina**

BIBLIOGRAFIE

Colectivizarea – sub perspectiva Comunistă!

Nicolae Dragusin, *Colectivizarea, distrugerea proprietății și a omului*, <http://www.romanialibera.ro/>, accesat la 14.01.2014

Petre Constantin, *Colectivizarea agriculturii. De la rațiunea economică la miza politică (3-5 martie 1949)*, <http://www.iiccr.ro/ro/>, 14.01.2014

Carmen Anghel, *Războiul împotriva țărănimii. Anii colectivizării (1949 – 1962)*, <http://jurnalul.ro/>, 16.01.2014

Cultul personalității în România comunistă

Bogzan, Mihai, *Cultul personalității*, <http://www.comunismulinromania.ro/>, accesat la 27.01.2014

Enciclopedia României, Nicolae Ceaușescu, <http://enciclopediaromaniei.ro/>, accesat la 27.01.2014

Wikipedia, Nicolae Ceaușescu, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 27.01.2014

Wikipedia, Nicolae Ceaușescu's cult of personality, <http://en.wikipedia.org/>, accesat la 28.01.2014

Wikipedia, Doctor Honoris Causa, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 28.01.2014

Forme de rezistență anticomunistă

Istorie regăsite, *Rezistența anticomunistă și disidența în România socialistă*, <http://istoriiregasite.wordpress.com/>, accesat la 16.01.2014

Wikipedia, *Cenaclul Flacăra*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 16.01.2014

Partidul Comunist Român în perioada interbelică

Corneliu-Coposu, *Un original manual de istorie- Șerban Rădulescu-Zoner, România liberă* <http://www.corneliu-coposu.ro/>, accesat la 13.01.2014

Edu, *Viața politică interbelică* <http://istorie-edu.ro/>, accesat la 13.01.2014

Wikipedia, *Partidul Comunist Român*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 13.01.2014

PCR-România, *Stânga și perspectivele ei*, <http://www.pcr-romania.com/>, accesat la 13.01.2014

Partidul Comunist Român în perioada interbelică

Mia Macavei, *Prototipul familiei românești sub regimul comunist*, <http://istoriesirealitati.wordpress.com/>, accesat la 13.01.2014

Victor Frunză, *Istoria stalinismului în România*, editura Humanitas

Învățământul în perioada regimului comunist

Wikipedia, *Istoria educației în România*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 26.01.2014

Scritube, *Școala în timpul comunismului - Elev în comunism*, <http://www.scritube.com/>, accesat la 26.01.2014

Centrul de Studii asupra Comunismului și Postcomunismului, <http://www.studiulcomunismului.ro/>, accesat la 26.01.2014

Tudosoiu Silvia-Nicoleta, *Educația în sistemul comunist din România (1965-1989)*, <http://www.unibuc.ro/>, accesat la 26.01.2014

Wikipedia, *Organizația Pionierilor*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 26.01.2014

Wikipedia, *Șoimii Patriei*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 26.01.2014

Dominația ideologică și represiunea politică

Propaganda politică. Tipologii și arii de manifestare, Oana Ilie, <http://www.unibuc.ro/>, accesat la 17.01.2014

Istoria securității în România, Bogdan Mandru, <http://bogdanmandru.wordpress.com/>, accesat la 17.01.2014

Despre lexiconul negru, Doina Jelea, <http://www.comunism.ro/> , accesat la 17.01.2014

Forme de organizare a tineretului în comunism: UTC-ul

Istorie și realități, <http://istoriesirealitati.wordpress.com/> , accesat la 10.01.2014

Uniunea Tineretului Comunist, <http://ro.wikipedia.org/> , accesat la 12.01.2014

Memoria cărții poștale / "Uteceul duce greul", <http://www.zf.ro/> , accesat la 14.01.2014

Școala în perioada comunistă, <http://www.glasul.ro/> , accesat la 9.01.2014

Politica externă a României în perioada lui Gheorghe Gheorghiu-Dej

Scurtu, Ioan, *Politica externă a României de la sovietizare la desovietizare(1944-1964)*, www2.spiruharet.ro, accesat la 12.01.2014

Giurescu, Dinu, *Personalitatea și rolul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej*, www.cotidianul.ro, accesat la 12.01.2014

Bozgan, Mihai, *Gheorghiu-Dej-biografie*, www.comunismulinromania.ro, accesat la 12.01.2014

Șoimii patriei și pionierii

Wikipedia, *Organzația Pionierilor*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 12.01.2014

Șoimii Patriei, <http://laurentiu.elenaworld.net/>, accesat la 12.01.2014

Wikipedia, *Șoimii Patriei*, <http://ro.wikipedia.org/>, accesat la 11.01.2014

Imagine Copertă spate

Teodesign, <http://teodesign.wordpress.com/>

Profesor coordonator

Maria Rados

Membri

Andrici Cezar
Aruște Andreea
Bodnariu Andreea
Budan Laurina
Cibotariu Sofia
Cristian Călin
Croitoru Alexandra
Enășescu Vlad
Filip Ștefana-Maria

Floean Oana-Lavinia
Gorgan Daniel-Mihai
Gorgan Răzvan-Gabriel
Grigoriu Anca
Hârțoban Gabriel
Iliescu Ioana
Lupu Gheorghe
Murărașu Ștefana
Negruțu Cristina

Nichita Mihaela
Oară Angela
Olariu Mădălina-Ștefana
Oatu Andreea-Elena
Rotariu Cosmin-Paul
Sănăceanu Robert
Turcu Ștefan
Trofin Roxana-Elena
Vițel Silviu

Va apărea...

LAGĂRE ȘI ÎNCHISORI COMUNISTE

